

Taxa postala
adite in num.
No. 224715 928.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop
Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egész évre 1200 lej. Kü-
ldire: Havonta 2, negyedévre 6,
félre 12, egész évre 20 dollár. Hír-
tesetek díjszabása szerint. Az „UJ
KELET” a transzilvániai és banati
állóság egyetlen politikai naplap-
ja. Cikkjeinek utánnomását csak a
írás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

bérmontetion
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámor
Ferenc. Bucaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 82.

Ara 5 lej

Va-árnap, 1938. január 9

5694. EV. XXII ÉVF.
Szept 7. 6. SZAM.

Január 18-án kezdődik meg az állampolgárságok revíziója

Dragomir Silviu kisebbségi miniszter kijelenti, hogy a kormány szigorúan respektálni kívánja az alkotmányban lefektetett jogokat

A vaidista párt nagy többsége lecsatlakozott a kormányhoz

BUCURESTI, január 8. A Timpul közlése szerint január 18-án megkezdődik az állampolgárságok revíziója. A napokban kinevezik az illetékes bizottságot, amely felül fogja vizsgálni mindazoknak az aktáit, akik az utolsó 17 évben szerettek román állampolgárságot, tekintet nélkül arra, hogy kinek milyen illetősége volt azelőtt. Mint tegnap megírtuk, a bizottság pontos adatszolgáltatással és az illetékes állami fórum által kibocsátott iratokat fogja figyelembe venni. Az 1920 előtt megszületett, valamint a törvényes úton szerzett állampolgárságok érintetlenül maradnak. A nemzetközi szerződésekre való tekintettel, az állampolgársági revíziót nem 1918-ra, hanem 1920-ra visszamenőleg fogják végrehajtani.

Ugyancsak a Timpul írja, hogy az egyik minisztérium által kiadott határozattal kapcsolatosan a hétfői minisztertanács általános utasításokkal fogja eljárni az egyes minisztereket. A jövőben a miniszterek tartoznak általános társadalmi és gazdasági jellegű határozataikat minisztertanács elé terjeszteni, hogy a kormány tevékenységének egységes irányát biztosítsa.

A vaidista szervezetek egymásután lépnek be a kormánypartba

Bucuresti, január 8. Az a hír, hogy D. R. Ioanțescu belépett a Goga-kormányba és enteeken belül már le is tette az esküt, azt az új kormány földművelésügyi minisztere, — pontukai körökben érthetően nagy kálmán keltett. Ioanțescu néhány nappal ezelőtt részt vett a vaidisták bucuresti vezetőségi ülésén és formális búcsúlevelet küldött Vaida Sándor mellett, adata az azokat a híreket, amelyek az ő lecsatlakozásáról már az új kormány kinevezésének első napjaiban terjedtek. Maga Vaida Sándor beszédében ülön passzust szentelt D. R. Ioanțescunak, felhívta vele kapcsolatosan a fegyelmet és szeszartást, amely a román frontot jellemzi és hangsúlyozta, hogy szervezetében nem fordulhatnak elő olyan defektusok, mint amilyenek a nemzeti parasztpártban történtek. Ezen előzmények után D. R. Ioanțescu a keresztény nemzeti pártba való belépése a politikai élet nagy szenzációja. Csatlakozása innál is inkább a kormány megerősítését jelenti, minthogy példáját a vaidista szervezeteknek egy tekintélyes része követte.

A Curentul értesülése szerint ugyanis a vaidisták Ilfov, Vlasca, Putna, Bălți, Prut, Muncel, Olt, Lapusna, Dambovitza, Tulcea, Cetatea Alba, Izmail, Buzau és maros megyei tagozatai testületileg csatlakoztak D. R. Ioanțescunak akciójához. A román front kisebbségi tagjai Samoilă volt szenátor vezetésével jelentették be a csatlakozást, míg Gabrilescu elnök a párt ifjúsági szervezeteit is bevonultak a kormánypartba. Különösen fájalmassan érinti Vaidát Ionel Lupescu és I. Marinescu volt képviselők kiválása. Utóbbi Brailában a legutolsó községi választások során többséget szerzett a vaidista párt szatrára, Ionel Lupescu pedig a ramnicul sarati agrozist élén ugyancsak a vaidisták egyik fő-ágazata volt. A sorozatos vaidista kiválások nagyraázták a mi sajátos politikai adottságainkon kívül abban kell keresni, hogy a Goga-kormány hatalomra hívásával a vaidisták elvesztették reményeiket az iránt, hogy vezérlik, Vaida Sándor lesz majd hivatalos arra, hogy mérsékelten nacionalista kormányt alakítsanak. Egy ilyen kormányforma a Goga-kormány kinevezése után elvesztette politikai aktualitását.

Hogy milyen sors vár a tömeges kiválások után Vaida Sándor szervezetére, azt a közel-
bő események meg fogják mutatni. D. R. Ioanțescun kívül belép a kormányba legszor-
élyesebb barátja, dr. Deculescu is, akit a földművelésügyi minisztérium államtitkárává
nőgnak kinevezni. A Timpul értesülése sze-
rint a román front több tagozatának a kor-
mánypartba való belépése után a Goga-kor-

mányt keresztény nemzeti-parasztpárti-román koncentrációs kormányban fogják nevezni. Jellemző egyébként a vaidisták helyzetére, hogy D. R. Ioanțescu akciója támasztja a párt lapja, a Frontul s. A lap ugyanis D. R. Ioanțescu tulajdonát képezi és közvetlenül az ő irányítása alatt áll.

Ioanțescu kilépő levele

A Frontul mai számában hatalmas betűkkel ad hirt a párt vezetőknek és tagozatának a Goga-kormány akciójához való lecsatlakozásáról és szorosított a következőket írja: „A Frontul Romanesc több jelentős tagozati vezetője, élén D. R. Ioanțescu és I. Gr. Perlețanu volt miniszterekkel elhatározta, hogy a Cuza-Goga-kormány által beindított románosítási akció mellé áll és támogatják a kormányt”.

A lap ezután közli a levelet, amelyet D. R. Ioanțescu intézett Vaidához, mint a Frontul Romanesc elnökéhez. A jelenlegi földművelésügyi miniszter többek között a következőket írja:

„Az ön politikai felfogásából, amely mindannyiunk helyeslésére szent, logikus módon következik a nacionalista erők azon kötelezettsége, hogy csoportosuljanak azok körül, akik hivatottak felfogásunk megvalósítására. Ennek a parancsoló szükségességnek nem elegendő tenni annyit, jelentene ma, mint elismerni a Vaida Sándorral való egyetértést.”

D. R. Ioanțescu azzal fejezi be levelét, hogy ilyen körülmények között akciószabadságot vesz magának.

A lap a levél leközlése után minden kommentár nélkül ismerteti azon tagozatok névsorát, amelyek D. R. Ioanțescut követtek, majd a következőkkel zárja cikkét:

„A mai nap folyamán újabb és fontos csatlakozások várhatók”.

Istrate Micescu Arad megyében vadászik

Istrate Micescu külügyminiszter tegnap este aradmegyei birtokára utazott vadászatra. Társaságában vannak az angol, amerikai, cseh és osztrák követek, a csehszlovák követtség tanácsosa, a francia követtség főtá-
kára, az olasz követtség titkára és a jugoszláv katonai attasé. A Porunca Vremii szerint a vadászat célja szorosabbra tenni a viszonyt Románia és az európai államok képviselői között. A vadászat után Istrate Micescu Prágába utazik, majd Belgrádon keresztül folytatja útját Genfbe. A prágai uttal kapcsola-

tosan Benes köztársasági elnök hosszú ki-
hallgatáson fogadta Aurelian prágai román
követet.

Goga megnyugtatta a Románia-ban érdekelt angol tőkeket

A londoni Times bucuresti jelentést közli arról, hogy Goga miniszterelnök fogadta az angol tőkeérdekeltségek romániai megbízottait. A miniszterelnök hangsúlyozta előttük, hogy Románia nagy tisztelettel viseltetik Anglia iránt; Károly király kuszabón élő angliai látogatása még jobban meg fogja erősíteni a két ország közötti kapcsolatokat. Hangsúlyozta Goga, hogy kormánya együtt kíván működni az angol tőkével.

— En nem tekintem magam rögtönzőnek — mondotta Goga — én megfontolt forradalmár vagyok.

Goga végül arra kérte a küldöttséget, forduljanak hozzá, ha a törvény helytelen értelmezése folytán bármilyen sérelem érne őket. Biztosította őket, hogy minden könnyítést megad azon vállalatoknak, amelyek ki akarják terjeszteni tevékenységi körüket Romániában.

Károly király tegnap este a bánáti Ban-
lokra utazott vadászatra. A mogosai pály-
udvaron, Goga Octaviannal az élen, a kor-
mány tagjai bucsúztatták az uralkodót.

Hétfői nyilvánosságra hozták az Interimár bizottságok névsorát

A kormány ismeretesen feloszlatta az ösz-
szes községi és megyei tanácsokat, melyek-
nek hejébe időközben intermar ösztözségeket
neveztek ki. E bizottságok névsorának össze-
állítása folyamatban van. Goga és Cuza
hozzajárulása után a bizottságok névsorát
hétfőn nyilvánosságra hozzák.

Az Informația értesülése szerint a néhány
napi zavar után a pénzügyi piacon helyreállt
a nyugalom.

Corneliu Codreanu január 13-án fogadja az
újságírókat és nyilatkozik előttük a légioná-
rus mozgalomnak az új kormányval szem-
beni magatartásáról.

Bengliu tábornokot a csendőrség fő-
parancsnokává nevezték ki.

Dragomir Silviu kisebbségi miniszter nyilatkozza

Cluj, január 8. Megírtuk, hogy Goga Octa-
vian miniszterelnök kihallgatáson fogadta
dr. Fischer Tivadart, az Országos Zsidó Párt
elnökét, akivel megbeszélést folytatott az új
kormány kinevezése által teremtett helyzet-
ről, majd felkérte Fischer Tivadart, hogy a
kérdés részleteit a kormány azon tagjával
beszélje meg, aki a kisebbségi ügyeket
intézi.

Dragomir Silviu kolozsvári egyetemi tanár
a kormány kisebbségi minisztere egyébként
tegnap Kolozsvárra érkezett és nyilatkozott
az Ellenzék munkatársának az új kormány
beállítottságáról és politikájáról.

— Mindenekelőtt is le kell szögezmem —
mondotta a miniszter —, hogy kormányz-
sunk alkotmányos lesz. Szigorúan respektál-
ni kívánjuk az alkotmányban biztosított jo-
gokat. Az egyoldalú intézkedések helyett a
reális utat választottuk. Öfelsége II. Károly
király a legnagyobb figyelemmel kíséri ösz-
szes általvalóinak életét.

Goga miniszterelnök utasítására fel-
veztem az érintkezést Románia összes ki-
sebbségeinek vezetőivel. Erdélyben tárgyalni
fogok a magyarok, zsidók és németek képv-
iselőivel. Meg akarjuk ismerni álláspontjukat,
népi szükségleteiket. Szinte fölösleges
(Folytatás a tízedik oldalon)

VILAG TUKRE

Bécsi jegyzetek

— Az Uj Kelet állanço tudósítójától —

Karácsony óta nagy a hideg Bécsben,
minusz tíz körül mozog a hőmérő és ez
eros lagy számos megy iten. A radio —
eolizuo sorvamosan szenved szegény, ja-
nuar egyje navi 20 garassal emele az elő-
fizetésuait, emiat azian heteken 30 ezren
hagyták egyszerre fűkapcni a tartani lenet
tore, hogy folyatasa következik — napról-
napra berebegi, hogy a „soseves állanço”
menn,ivel maradt aui a hőmérőket és így
a becsi ember pontosan tudja, hogy a tava-
lyinál hány centiméterrel kell magán a ka-
bátot őssebb huzni. Raadásul szüvesater óta
nagy havazások voltak, úgy hogy néha
nyaktörő vállakozással vár az ucanjárás.
A radio ezzel a hóval is tenger sokat fog-
lalkozni. Persze mindezekelőtt a nemzetközi
hírességi síelőhelyek hóanyagának magassá-
gával és minőségével. De idót kért a
radio arra is, hogy a bécsi hóra vonatkozó
tudnvaókat szintén közölje. A rádióból
tudja meg a munkanélküli, mikor juttat neki
a p. t. magisztratus holnapraósi napzámát
és tudjuk meg valamennyen, hogy tegnap
vagy ma, hány hóke, hány szekér meg te-
hergépkocsi és hány munkakész veszo-ott a
hó eltakarításával. Magas számokat hallunk
egyre. Tájékoztatóul ide-rom egy nap sta-
tisztikáját: 9238 munkas lapátoja a havat,
közük 8238 alkalmi szegőesősi, 103 hóvato-
zó és 7 képerőji hóke volt működésben.
320 egy- és kétfogatu szekér és 261 autó
hordta el az uccákról a felszedett és kupa-
cokba gyűjtött havat. Egy-egy nap mintegy
150 ezer szilloget emészt fel a nagystűli bé-
csi hótakarítás. Nagy summa: jó lenne, ha
produktív munkára lenne felhasználható.
Egy csak a vigasztaló. Az, hogy ennek az
összegek javarésze a munkanélküliek mar-
kát ulti.

Bécs téli képét stilszerűen egészítik ki a
téli segélyakció remekbekészult plakátjai. Az
egyetlen nagykedőbe bugyolált gyermek-
láncra mered a nézőre, cspa könny, csupa
szenevies nagyanyit szemének plántása.
A felírás a képen mindössze ennyi: Bitte
helf! A másik képen rongyos-borzas fűcska
merül el nagy,éhesen szinte nyakig a teljes-
kőcsőgbe. A szöveg e kép mellett szintén
csak kétszavas: Bitte, gebt!

Nehogy e képek láttára botorul szegény
városnak higye a néző Bécsset, teméntelen
színház, mozi és mulató szines és kiabáló
reklámja páváskodik mellettük és majdnem
mindenütt egy hirdetemny, amelyben két
foxija elvesztését kesegri el nagykönyönn
valaki — a nevét elhallgatja, de a címe
szerint a diplomata fertály lakója, — és
száz szilloget ígér a nyomravezetőnek. Tehát
vidámság, hangulat, mulatási lehetőség és
— ami a fő, — pénz is akad bőven Bécs-
ben!

A színházi krónikába tartozik, hogy fe-
lesége és menedzsere kíséretében Paul Muni,
az amerikai film Pasteurje, Emile Zola-ja és
Wang Lu-ja ellátogatott Bécsbe. Nem elő-
ször jár itten. Persze a korábbi látogatásai-
kor nem körüti szállóban lakott és nem ren-
dezett az újságírók számára fogadóestélyt.
Lembergől szakadt — oh, milyen rosszul
hangzik ez a mai Bécsben, de Paul Muni a
világért sem hallgatná el, — annak idején
Bécsbe és itt szerepelt a szinpadon először;
11 éves volt akkor. Később — ezt is rendre
emlekedt az újságíróknak, — a new,orki
zsidó színházak művésze volt és Josef Schild-
kraut veregette meg először a vállát és b'z-
tatgatta, hogy nagy színész lesz belőle. Egy-
szóval a sztárrá emelkedett Paul Muninak
esze ágába sem jutott, hogy bujdoskát jár-
son Bécsben az újságírókkal; félreérthet-
lenül kiurkolt a „fárbával.”

A bécsi zsidó életnek persze komolyabb
eseményei és problémái is akadnak, mint a
Paul Muni megtisztelő látogatása, a zsidó-
ágának hangulatozása. Itt van például egy
kimutatás, amely a bécsi zsidó hitközség
statistikai hivatalának műhelyéből került ki
és szomorú tendenciákat fed fel. Nem kom-
mentálom, hanem egyszerűen leírom.
Beszél egymagában is. 1923-ban 200 ezer
zsidó élt Bécsben; ma 24 ezerrel kevesebb:

Togal nemcsak egyszerű fájdalomcsillapító!

Togal

Kitűnő hatását rheuma, köszvény, ízületi gyulladás, gúta, ideg- és fejfájásnál, hűléses megbetegedéseknél több mint 7000 orvos (közjegyzői-leg hitelesített) nyilatkozata igazolja. A Togal-tabletták a fájdalom okát is megszüntetik.

Togal egy háztartásban se hiányozhat!

176 ezer. (Mellesleg: A bécsi zsidók teszik ki az osztrák zsidóság több mint 90 százalékát. Bécsen kívül össze-vissza 15.447 él Ausztriában. A legkevesebb a nyugati tartományokban, Tirolban, Karintiában, Salzburgban és Vorarlbergben, ahol a legtöbbet származnak a zsidók túltengéséről.) Itt ezer sem akad közülük összesen. A zsidók egyre fogytak. A háziorvosok évenként 2800—2800 levelet haladják túl a születéseket. Ehhez járulnak a kitérések. Nem olyan magas a számuk, mint Budapesten, ahol 1937-ben is 1200 zsidó tért ki, de itt is évi 200—300 között mozognak. (Legutóbb egy 80 esztendő, fejezszenyörgyön született Kabos Samu nevű bécsei férfitem fel köztük, — biztosan az unokáját akarta keresztény nagypapával megkeresztelni.) Továbbá a kivándorlók, akik Palesztinába, Dél-Amerikába, vagy Dél-Afri-

kába költöztek. Végeredményben az évi fogyást 3500—3800 főre becsülik a hitközség táján. A másik öreg hibája a bécsi zsidóságnak, hogy a koraszünettele abnormális: sok az öregember köztük — az az átlagos életkor 65 év Bécsben, — és kevés a fiatalok. Egy példát! 1933-ban még 1330 zsidó esemelemista volt Bécsben, az idén már alig éri el a számuk az ezret és az anyakönyvi hivatal számadása szerint 1940-ben össze-vissza 640-en lesznek.

Közben a megfigyelt tagozat és anyagjelű bécsi hitközség egyre megfeszítettebb erővel dolgozik, s egyre jelentősebbet alkot. Legutóbb az ugynevezett Rothschild kórházba hívta meg az elnökség az ujságírókat és végigkalkulálta őket az ujonnan berendezett termeken, bemutatta az ujonnan teremtetett osztályokat: a szívizsgáló állomást, amelyet Wenkebach professzornak egyik legkiválóbb tanítványa, Scherf docens vezet. A Röntgen-osztályt, amely Bécsnek legfrekvenciáltabb intézete, olyan nagy a híre, hogy zsidó és nem-zsidó egyképpen tömegesen használja. És a röntgen-osztályt. Három operációs teremmel is bővült a kórház, — műszerei és a világítási berendezései a legmodernebbek. A kórház azonban nemcsak gyógykezel, hanem egy új zsidó orvosi nemzedék nevelésével is foglalkozik. 118 orvos nyer itten világhírű kapacitások vezetése alatt továbbképzést. A kórházban ápolat fekvő betegek száma megközelítette ebben az évben a négyezret, az ambulánsok száma 30 ezer volt, az operációk 1335. A kórház híre a határokon túlra terjed. Közel ezer külföldi beteget kezeltek az elmúlt évben a Rothschild kórházban, amely így a bécsi idegenforgalomnak is fontos tényezője.

(t. l.)

Megjelent az új angol Fehér Könyv Palesztináról

Az angol kormány nyilatkozat szabadkezel ad a Palesztinába küldendő új vizsgáló-bizottságnak a felosztási terv módosítására. Hosszu idő fog eltelni, amíg végleges megoldásra jut a Palesztina-probléma

London, január 8. Január 4-én este közölte az angol kormány az új Fehér Könyvet Palesztina ügyében. A Fehér Könyvet kísérő levél vezeti be, amelyet Ormsby Gore gyarmatiügyi miniszter intéz Sir Arthur Wauchope palesztinai fő-kormányzóhoz, aki tudvalevően február végén távozik helyéről. Ez a kísérőlevél élénk feltűnést keltett londoni politikai körökben, tekintettel arra, hogy szöveg eltelteben áll azzal a kormány-nyilatkozattal (Statement of Policy), amelyet 1937. július 8-án tett közzé a londoni kabinet a Királyi Bizottság jelentése kapcsán. A július 8-i nyilatkozat ugyanis hangsúlyozza a kormány azon szilárd elhatározását, hogy felosztás útján arab és zsidó államot, valamint egy kisebb mandatórius területet létesít Palesztinában. Ezzel szemben a jelenlegi kormány-nyilatkozat nemcsak új tervnek a lehetőségét veti fel és későbbi időpontra halasztja a tervnek esetleges keresztülvitelét, hanem egyet jelent azoknak a nézeteknek a revíziójával is, amelyeket egy esetleges újabb fel-

osztási terv kapcsán vallott eddig az angol kormány. Ugy látszik, hogy az új Fehér Könyv az arabok megnyugtatóására törekszik, amennyiben hangsúlyozza, hogy a mandatórius kormány nem teszi magáévá a Királyi Bizottság azon ajánlatát, hogy transzfer útján kilakoltassa és az új arab állam területére telepítse át a zsidó állam területén élő arab lakosságot.

A Fehér Könyv azonban távoról sem jelenti a felosztási terv eljöttét, sokkal inkább arra mutat, hogy a kormány minden lehetőségnek nyitott utat akar biztosítani.

A kormány-nyilatkozatból az is kiderül, hogy a kormány elejtette azt a tervet, miszerint két bizottságot — egy pénzügyi és egy határmegállapító testületet — küld ki Palesztinába. A Fehér Könyvben jelzett vizsgálóbizottság mindkét feladatot egyesíti hatáskörében.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint a vizsgálóbizottság március végén kezdi meg munkáját Palesztinában és két hónapig fog az országban tartózkodni.

A gyarmatiügyi miniszter levele

Ormsby Gore gyarmatiügyi miniszter Sir Arthur Wauchope palesztinai fő-kormányzóhoz intézett levelében kijelenti, hogy bár a kormány általánosságban jó-

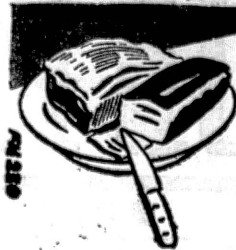
Sírhák a REVUE-nél

vánagya a Peel-bizottság jelentését, melynek értelmében a Palesztina-probléma legjobb megoldása az országunk három részre való felosztása, — a kormány azonban szükségesnek tartja kijelentni, hogy rommilyan formában nem kötelezte le ma-

gát a felosztási terv elfogadására. Különösképpen nem fogadta el a Peel-bizottságnak azon ajánlatát, amely a létesítendő zsidó állam területén élő arabok kényszerű átlakoltatására vonatkozik. Mint már többször kijelentettük, — írja a miniszter — a kormány új vizsgálóbizottságot fog kiküldeni Palesztinába, abból a célból, hogy részletes felosztási tervet tegyen javaslatot a kormánynak. Ennek következtében az új bizottság feladata technikai jellegű lesz:

REVUE

101 konfekció áruház Regele Ferdinand 21.



Ahús és szalonna erőt ad, de megemésztésükhöz erős gyomor is kell.

— A gyomor panaszoknál fog, hogy ezeket a nehéz táplálékokat kell feldolgoznia, mert idővel neki is megárt a túlterhelés. Azért tehát még idejében be kell vezetni a könnyebben emészthető ételeket. Reggelire mindig, néha-néha vacsorára is tejszavó lesz a legmegfelelőbb. Ez jótű, tápláló, könnyű étel és azonkívül olcsó is. A tejszavót azonban Franck-kal kell készíteni.

Elsősorban a területe vett zsidó és arab állam és angol mandatórius terület határaitra vonatkozólag fog javaslatot tenni; másodsorban meg fogja vizsgálni a felosztással összefüggő gazdasági és pénzügyi kérdéseket és jelentést fog tenni ezen vizsgálóának eredményeiről.

A bizottság olyan értelmű utasítást kapott, hogy tekintetbe kell vennie ugyan a Peel-bizottság által előterjesztett tervet, de attól teljesen függetlenül kell éreztetnie magát és bármilyen módosítást javasolhat a felosztási tervet illetően a Peel-jelentésben előirányzott határokat is beleértve.

A nagy huzavona

A felosztási terv és az új vizsgálóbizottság javaslatainak sorsáról a gyarmatiügyi miniszter a következőket írja:

„Ha az új vizsgálóbizottság munkálatainak eredményeként — mely munkálatait összegezése kétségtelenül több hónapot fog igénybe venni — helyesnek és keresztül vihetőnek fog tekinteni a kormány bizonyos felosztási tervet, úgy azt a Népszövetség tanácsa elé fogja terjeszteni szakvéleményezés céljából. Ha a Népszövetség tanácsa elfogadja a tervet, úgy újabb idő fog eltelni, amíg végső konklúziókra kerül sor és megtörténnek az ehhez szükséges közigazgatási változások. Az is lehetséges, hogy az angol kormány az új bizottság ajánlásai alapján szükségesnek fogja látni, hogy alapos mérlegelés tárgyává tegye a Népszövetség állandó mandátumbizottságának azon javaslatát, hogy az arab és zsidó terület átmenetileg kantonális, vagy külön mandatórius közigazgatás alá helyezték. Ebből következik, hogy a közeljövőben teendő lépések tanulmányi jellegűek lesznek.”

Az angol sajtó a Fehér Könyvről

Az új angol Fehér Könyvről a Times a következőket írja:

„Most, hogy nyilvánosságra hozták az új vizsgálóbizottság hatáskörét, remélhető, hogy az angol kormány rövidesen ki-nevezi és Palesztinába küldi a bizottságot. Szükség volt arra, hogy a Fehér Könyv nyomtatékosan rámutasson a bizottság vizsgálati munkájának hosszú időtartamára. De ezen munkálatoknak a lassítása csak abban az esetben lehet indokolt, ha kilátás van arra, hogy az arabok és a zsidók meg fognak egyezni egy jobb ter-

vezetben. Ez azonban valószínűtlennek látszik.”

A Daily Telegraph úgy véli, hogy a Fehér Könyv elosztat bizonyos arab aggodalmakat, különösen arra vonatkozóan, hogy az arabok kénytelenek lesznek kivándorolni a zsidóknak juttatott területről. A Fehér Könyv azonban mégis csalódást kelt. Kétséges ugyanis, hogy az új bizottság vizsgálatainak lezárása után is módjában lesz-e az angol kormánynak oly felosztási tervet felmutatni, amelyet Népszövetség elé terjeszthet.

A Daily Mail szerint Anglia egyetértelje csak gyors és megfelelő kompromisszum létrehozása lehet. Mindaddig azonban, amíg ezt keresik, a zsidóknak és araboknak egyaránt meg kell értenie, hogy Anglia nem tűrhet további vérontásokat.

Csalódás Palesztinában

A Palesztina, az angol Pro Palesztinai bizottság hivatalos organuma élesen kritizálja az angol kormány politikáját az új Fehér Könyv homályos és kétes tartalmi miatt. A lap rámutat arra, hogy ha Peel-tervezetet elfogadták volna, már 1937. augusztusában ki lehetne nevezni a zsidó állam ideiglenes kormányát. Ma azonban az egész ügyet bizonytalanság és homály borítja.

A Times jelentése szerint palesztinai zsidó és arab körökben egyaránt hűvös fogadták az új angol Fehér Könyvet. A zsidók attól tartanak, hogy a megoldott tulzott halogatása a terror kiéleződéséhez és a gazdasági helyzet súlyosbodásához fog vezetni. Az arabok viszont a bizottságnak adott utasításokban a felosztási terv jóváhagyását látják és attól tartanak, hogy újabb bonyodalmak fognak felmerülni az ország belpolitikai helyzetében. Az arabok általában csalódottak könyvelik el azt a tényt, hogy a Fehér Könyv semmilyen utalást nem tesz a földvásárlás és a bevándorlás szabályozására. A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint a Cionista Szervezet ekzekutívje jegyzéke készült intézni az angol kormányhoz a Fehér Könyv kapcsán, amelyben a jelenlegi bevándorlási korlátozások megszüntetését fogja követelni.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, kitűnő főle gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori felfoldódása, hát- és derékfájás ellen a régebbi természetes „Feren József” keserűviz, kisebb arafoltba esszenciát, naponta többször bevéve, hathatós segítség nyújt. Kérdezzé meg orvosát.

Időgfájdalmak? BEDÖRZSÖLÉS HORIA-VAL

STERN-féle ori. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Korga (volt Zöldta uca) 19. Országoserte elismert kitűnő konyha, mosdó, áruk, ügyelme tisztaság.

Országos vendéglő, az utolsó kőszög, kedvenc találkozóhelye, lakodalomokra és bankettekire kitűnő nagy terem.

ארט. כשר

Uj nemzetközi vasuti egyezmény lép életbe októberben

Monopolizálják a légi és a belvízi szállítását is

Ciuj, január 8. A nemzetközi személyes csomagforgalomra vonatkozó 1924. évi egyezményt az 1933. november 23-i római vasuti konferencián módosították, azaz, hogy csak az aláíró államok parlamentjeinek, illetve kormányainak ratifikációja után lép életbe. Ugyanakkor új egyezmény jött létre a nemzetközi áruszállítás tarifájára nézve is, amelyet az érdekeltektől az előbbivel együtt ratifikáltak.

Az egyezmény berni irodája megállapította, hogy az egyezményt már ratifikálta az államoknak az a többsége, amely az életbeléptetéséhez szükséges és ezért az érdekeltektől államok svájci diplomáciáit megköszöntve néhány nappal ezelőtt Bernben értekezletet tartottak. Az értekezleten a következő államok diplomáciáit megbízottai vették részt: Franciaország, Belgium, Svédország, Dánia, Olaszország, Ausztria, Csehszlovákia, Románia, Magyarország, Jugoszlávia, Finnország, Lettország, Lengyelország, Lichtenstein, Luxemburg, Görögország és Törökország. A konferencia elhatározta, hogy mindkét egyezményt 1938. október elsején lépteti életbe és addig az egyes államok vasutait megteszik az előírásoknak a nemzeti szállításokhoz mutatókhoz belső tarifamódosításokra, illetve az autók, valamint a belvízi hajók és a vasutak közötti harmonizálására, a szomszédos államokkal, a római konferencia határozatainak megfelelően.

Az 1933. novemberi római nemzetközi vasuti konferencián előterjesztett javaslatok

Az 1933. évi római nemzetközi vasuti konferencián a vasut és az autók egymás közötti versenyének problémájának megoldására képezte a legfontosabb feladatokat, amelynek az addigi érvényben levő 1924. egyezményben nyoma sincs. Ezzel kapcsolatban a következő négy tervezet került a konferencia elé:

1. Korlátlan versenyképesség az autók és a vasut között. Ezt a tervezetet azok a feleltető autópárral rendelkező államok támolták, ahol a vasut magántulajdon.
2. Egységes monopólium az összes szállító eszközökre és járművekre, vagyis a monopólium autószállítás egy és ugyanazon állami vállalatok koncentrációjában. Ezt a tervezetet azok az államok — köztük Románia is támogatták, amelyeknek nincs feleltető autópárra és a vasut állami monopólium.
3. Külön monopolizálható a vasut és külön az autószállítás és a két monopólium alapítanának meg az egymáshoz való viszonyát és az egymás közötti verseny lehetőségét. Ezt a tervet a felfűzött autópárral rendelkező duni államok támogatták.
4. Szabályozott verseny a vasut és autók között, hathatós állami ellenőrzéssel. Ezt a tervet a belvizi és nemzeti terjesztett autók, akkhez utóbb a franciák is csatlakoztak.

A római nemzetközi vasuti konferencia határozata

Az 1933. november havi római nemzetközi vasuti konferencia — amint azt annakidején közzétettük — az autók közötti együtt tárgyalta a repülőforgalom és a belvizi (belvízi, folyami) hajózás kérdésével. Elfogadták határozatilag, hogy az egyes államoknak ajánlani fogják, mi szerint a vasutal konkurráló szállítási vállalatok és a vasut között harmonikus együttműködést kell létesíteni, ahol lehet verseny szabályozásával, ahol ez nem lehetséges, ott az összes szállítási eszközök egységes monopóliumának megteremtését.

A konferencia elfogadta, hogy a nemzetközi vasuti egyezményt és a nemzetközi vasuti jogot az összes szállítási eszközhöz (autó, repülőgép, folyami hajók, stb.) is kiterjeszti. A határozat az egyes államoknak ajánlja: ha az ország-

közli autó, repülőgép, vagy folyami hajószállításokra egyezményeket kötnek, úgy azokat a vasuti egyezmények szellemében, a vasuti egyezményekkel összhangban kössék meg. Elhatározta a konferencia, hogy az összes szállítási eszközökre egységes típusú fuvarlevelet fognak rendszeresíteni, ha a szállítás a vasutal és más járművekkel kombináltan történik.

A római nemzetközi vasuti konferencia fenti határozatait a legtöbb állam már alkalmazta az azóta megkötött hasonló egyezményeinél. Azok a fent felsorolt államok, amelyek a római konferencia határozatait még nem alkalmazták százszázalékosan, a most tartott berni konferencián kötelezték magukat, hogy 1938. október 1-ig a római konferencia határozatait teljesen végrehajtják.

Románia is életbelépteti az egyezményt az 1938. év folyamán

Amint ismeretes, Romániában is érvényben van 1924. évi nemzetközi vasuti egyezmény és Románia is ratifikálta az 1933. évi módosításokat, amelyek az autók és repülőgépközlekedés szabályozására is vonatkoznak. A most megtartott berni konferencián Románia berni diplomáciai képviselője is tolmácsolta a román kormányt az a szándékát, hogy a megá-

Select Muzsá

MA. VASARNAP

Vörös Pimpernel utolsó küldetése

szenczácókban bővelkedő, izgalmas film, ORCZY bárdos regénye nyomán, rendezte KORDA SANDOR.

Uránia Muzsá

MA. UTOLJARA:

Kreutzer szonata

TOLSTOJ világhíri regénye nyomán, főszerepekben: LIL DAGOVER, PETER PETERSEN.

Alkotmányellenesnek minősíti a liberális párt a parlamentnek dekrétum-törvénnyel történő feloszlását

Érdekességek a legutóbbi választások mandátumainak elosztásánál

Bucuresti, január 8. (Az Uj Kelet tud.) Megirtuk, hogy a liberális párt állást foglalt a parlamentnek rendeltörvénnyel történő feloszlása ellen. A kérdéssel kapcsolatban a liberális párt az alábbi közleményt adta ki:

A miniszterelnök újví rádióbeszédében és azóta is elhangzott nyilatkozataiban bejelentette a legutóbbi választásokon ki-

alakult törvényhozó testületek feloszlását.

Ennek az intézkedésnek indoklására azt hozták fel, hogy a jelenlegi törvényhozó testületek nem adnak lehetőséget az ország számára termékeny munkára és a nyilatkozat értése arra, hogy a feloszlítás megtörténhetik az új parlament összehívása és megalakulása előtt.

Alkotmányunk szelleméből, az alkotmányjog általános alapelveiből és más országok alkotmányos gyakorlatából nyilvánvalóan kiderül, hogy a törvényhozó testületek feloszlítása nem történhetik meg azoknak megalakulása előtt és a feloszlításnak nem lehet jogalapja, mielőtt a parlament és a kormány között nézeteltérés fel nem merül.

A törvényhozó testületek feloszlítása, mielőtt még ezek összehívának és megalakulnának, mielőtt még megkezdtek volna munkájukat, tehát mielőtt megtörtént volna az ok, amely a feloszlításra jogot ad — és pedig a parlament és a kormány közötti konfliktus — azt jelentené, hogy nem az alkotmányos bírósággal joggyakorlatának esete áll fenn, hanem a korona és az ország közötti konfliktus.

Ezen alkotmányos megfontolásokkal és a parlament feloszlítása által előállható új helyzet szemben a nemzeti liberális párt azt hiszi, hogy a legutóbbi választásokon kialakult törvényhozó testületek feloszlítása csak azoknak megalakulása után történhetik meg, hogy a feloszlátási

Kimélje gyermekei szemét és használjon csakis

ARGON
IZZÓLÁMPÁT
ELECTROSTAR S. A. BUCURESTI, CALEA VICTORIEI, 7



lapított időben — 1938. október 1-ig — Románia is életbelépteti a módosított egyezményt.

A legutóbbi években a román kormány több intézkedést tett, hogy az általa ratifikált 1933. évi egyezmény életbeléptethető legyen. Az autobuszok személy- és teherszállításait a CFR monopolizálta, a fontosabb vonalakon. A repülőgépeken és folyami (belvízi) hajókon történő monopóliumok megteremtésére még nem történtek megfelelő intézkedések. Ezeket a kormány — értesüléseink szerint — már tanulmányoztatta és valószínűleg 1938. október 1-ig szintén monopolizálja. Továbbá sem a kormány, sem a vasut vezetője nem állapított meg meg egyéssé tarifát, olyan esetekre, ha a szállítás a vasutal és más járművekkel kombináltan történik, végül nem alkották meg még az egységes fuvarlevéltípust sem az ilyen kombinált szállításokra vonatkozóan.

Mivel Románia berni követe csatlakozott ahhoz az indítványhoz, hogy a módosított egyezményt 1938. október 1-én teljes egészében léptessék életbe, előrelátólag a kormány a parlament legközelebbi ülésén az a javaslatot meg a vonatkozó törvényeket.

jog gyakorlása ne vegye fel egy alkotmányos konfliktus formáját.

A legutóbbi választások érdekességei
Tekintettel arra, hogy a parlament alighanem összedől, minthogy más ellenzéki pártok tiltakoznak az összehívás előtt történő feloszlítás ellen, érdemesnek tarjuk ismertetni a választások most megjelent statisztikáját. Érdekességek mutatja ki ez a statisztika, hogy milyen módon osztották ki a mandátumokat az egyes pártok között. A kimutatás közül az Uj Keletben már ismertetett szavazati és mandátumszámokat. A két százalékos pártok azokban a megyékben kaptak mandátumot, ahol az általuk elért szavazatszám a megyei összsavazatszámhoz viszonyítva a legnagyobb volt. Iulian radikális parasztpártja Sorocában érte el a legtöbbet, éspedig 15.14 százalékos. Gorjban 6.50, Cetatea Albánban 6.32, Covurluiában 6.26, Baltiban 4.62, Kolozson 4, Válcében 3.97, Szamosban 3.45 és Hotinban 3.37 százalékos. Ezekben a megyékben szerzett tehát magának mandátumot.

A georghisták az első mandátumot Durostóban kapták meg, ahol 8.68 százalékos érték el, utolsó, 16-ik mandátumukat Naszódban 5.71 százalékkal. A nemzeti keresztény párt Baltiban érte el 38.10 százalékos. A legionáriusok Covurluiában 35.95, Baltiban pedig 3.50 százalékos.

A nemzeti parasztpárt és a kormánylista esete

Különleges volt a helyzet a nemzeti parasztpártnál ahol az elnyert mandátumok száma nagyobb volt a megyék számánál. Így a 72 megyei listavezetőn kívül 14 megyében mandátumot kapott a második helyezett is. Kivételt Naszód, Câmpulung és Brassó képeztek, ahol a kisebb pártok hódítottak el a szavazatok. Így például Storoinetben is, ahol pedig a nemzeti parasztpárt 37.52 százalékos kapott, nem jutott a második helyet mandátumhoz.

A kormánylistáról listája egyáltalán nem kapott mandátumot Durostóban, Câmpulungban, Suceavában, Szamosban és Storoinetben, de 24 megyében viszont egy-egy mandátummal többet kapott. Ugyancsak megkapták a mandátumok legnagyobb részét a nagy választó kerületekben, így Bucurestiben 10-et, Temesben 7-et, Hunyadban, Biharban és Doljban 6-ot, stb.

A prémium elvesztése folytán a kormány olyan helyeken engedett át szavazatoknak az ellenzéknek, ahol azelőtt nem is gondolt mandátumokra. Így a Magyar Párt képviselői jutott Alsófehériben, Hunyadban, Szorinben és Naszódon. A nemzeti parasztpárt igen sok megyében 10 százalékkal is kapott mandátumot.

— Gyilkolt a fagy Magyarországon. Budapestről jelentik: A fagy következtében 17 ember vesztette életét. Az időjárás-kutatók szerint 2-3 napon belül újabb fagyhullámra lehet számítani.

Erdélyiek figyelmébe!



Salamon Mór

volt brassói gyógyszerész

Bucurestiben

Str. Doamnei és

Str. Academiei

sarkán, az Adriatic palotában

„Drogeria Caraiman” név alatt gyógyszeriárat nyitott. Raktáron tartja az összes bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességeket, valamint az összes illatszereket és kozmetikai cikkeket.

Nagy választók: Houbigant, Carou, Chanel, Michel, Guerlin, Patou, Grolle, stb. gyártmányokban. Telefon: 54.580.

A nátha

nem ártalmatlan



— „Olyan náthám van, hogy nem látok!”

— „Dörzsölje be fejét Carmo-lal!” és kösse be egy kendővel, Holnapig nem lesz semmi baja!”

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszert megkülönbözteti, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen. Ára üvegenként 22.— le. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

A „Hanoár-Hacioni” aradi konferenciája

Arad, január 8. A napokban tartotta meg országgyűlési konferenciáját az aradi Zsidó Nemzeti Szövetség nagyertermében a „Hanoár-Hacioni” szervezet. A konferencián 200 delegátus vett részt Erdély minden részéből. A megnyitó ünnepség a királyhimnusz és a Hatikvah elnevelésével vette kezdetét, majd Florentin Chaim héber nyelven, Fischhoff Emil román nyelven és Fűredi Jehuda magyarul üdvözlőtek a szervezet tagjait, valamint a cionista testvér-szervezetek és a cionista helyi csoportok kiküldöttét. Az üdvözlések sorát dr. Gara Armin, az aradi Zs. N. Sz. elnöke nyitotta meg, majd utána a Miz-rachi, Haboneh és Acmal szervezetek kívántak jó munkát a konferenciának. Ezután Salamon Sámuel mondotta el a nagyhatalmú emlékeztetőt az év hajóitól. A Techezalnah és a cofé inculó elnevelés után megkezdődött a konferencia érdemleges munkája. Az első referátumot Gerner Benjámin tartotta.

A zsidóság helyzete a Gálutban

című, amelynek során rámutatott a különböző országokban élő zsidó közösségek helyzetére és problémáira, párhuzamot vonva a keleti és nyugati zsidóság helyzete, problémái és küldetési között. Zsidó történelmi dokumentumok felsorolásával bizonyította az előadó a jelenlegi zsidókérdés európai természetű általános jellegét.

A következő előadást Florentin Avram tartotta.

Palesztina politikai jövője és perspektívái

című. Az előadást, amely több mint másfél óráig tartott, élénk érdeklődéssel hallgatta végig a nagyszámú résztvevő és utána nagy vita során igen sokan szóltak hozzá a problémához. Palesztinában nem a belső harc az, amely a helyzetet előlenti. A palesztinai harci terület az oltás és angol érdekek ütközési-pontja és a helyzetben változás és jobbrafordulás csak a világpolitikai események kedvező haladásától remélhető. A Jisuv és a cionista közvélemény nagyrésze azonban nem tudja bevárni ezt a távoli időpontot, a zsidóság gáluti helyzete napról-napra súlyosbodik. Ezért a zsidóság magáévá teszi azt a tervet, amely ideiglenes megoldásként Erec Jisraél egyrészébe akarja tömöríteni a zsidóságot, anélkül, hogy történelmi jogairól és így az ország többi részéről lemondana. A Zsidó Állam proklamálása megoldást jelentene egy ideig a zsidó bevándorlásra, mindaddig tehát, amíg módjában lesz a harcot más eszközökkel és nagyobb erőforrásokkal folytatni.

A vita

Az előadás fölött megindult vitát Salamon Smuél nyitotta meg, aki részletesen vázolta a palesztinai kérdés ellenproblémáit és konklúziójában a felosztási terv elvetése és a manátság megvalósítása mellett foglalt állást. A vita során a felszólalók nagyrésze a felosztási tervet helyeselte.

Másnap reggel került sor az ideológiai referátumra, amelynek az eredi központi kiküldött, Florentin Chaim tartott meg. Az előadás vázolta a klacionista chaluc mozgalom gáluti és eredi célkitűzéseit, nevelési irányát, majd hosszan foglalkozott az eredi munkaviszonyokkal és munkakérdésekkel. Referátum a klacionista munkáscsoport munkásságáról, a szervezet eredi kibucának helyzetéről és az elmúlt két év eredményeiről.

A vit során kialakult hangulatra jellemző, hogy abban több mint 15 hozzászóló vett részt, akiknek különböző kérdéseire az előadó újból, hosszasan válaszolt és ezzel meg erősítette a szervezet tagjait és vezetőit a klacionista ifjúság chaluc utjának helyességében vetett hitében.

Ezután a peghisa programjának 4-ik referátumára került sor. Fűredi Jehuda tartotta meg előadását a kulturális kérdéseiről. Az előadás tárgya és gerince az a kérdés volt, hogyan lehet a mai körülmények között elmélyíteni a gáluti zsidó ifjúságot a zsidó és héber kultúrában, amely az utóbbi években oly hatalmas fellendülést vett. Rámutatott előadásában a zsidó ifjúság kulturális életére és felhívással fordult a zsidó ügyek vezetőihez, támogatásuk a zsidó ifjúságot saját kulturájának elsajátításában, anyagilag és erkölcsileg egyaránt.

A kulturális referátumot Briesker Dániel héber referátuma követte, amelynek során több mint 12. hozzászólás hangzott el héber nyelven a szervezet, a zsidó ifjúság és az eredi cionizmus hebraizálásának problémáiról és lehetőségeiről. Briesker Dániel héber referátuma újszerűségével és a vita nagy sikerével egyike volt a konferencia fénypontjainak és biztató jel arra, hogy a mozgalomban egyre erősebb válik a héber szellem. Sorrendben a következő előadást Gerner Mose tartotta meg: Nevelési problémák címmel. A nevelési kérdésekről beszélt még Guttman Sarah: „A bachura nevelése” és

HATÁRÁLLÁS ELLEN AZ ORVOSOK CSAK BIRKENWASSER-T RENDELNE

Schechter Avram: „Chaluc referátum” címmel. A nevelési referátum vitája több mint 4 óra hosszat tartott és értékes anyaggal hozzájárult a szervezeti problémák megvilágosításához.

A konferencia alatt felszólalt dr. Deutsch Mihály is, az aradi cionista mozgalom egyik lelkes vezetője, aki nagy támogatója volt mindenkori a szervezet aradi chaluc-telepének.

Az üdvözlések között szerepelt a telaviv Hanhaga Haeljona, klacionista munkásszervezet, vareói Hanhagah, bucaresti központ és sok más üdvözlő távirat és levél.

Az új vezetőség

A konferencia harmadik napján került sor a „Vezetők-Napjára”, a Jom-Hanena-elimre. A különböző csoportok beszámoltak elvégzett munkájukról, majd sor került az új országgyűlési vezetőség megválasztására is. A

Hanhaga Rasi tagjai lettek: Florentin Avram, Gerner Mose és Fűredi Jehuda. A Moacá Rasi 8 megválasztott tagja: Schechter Avram, Guttman Sarah, Schön Pándor, Schacht Mose, Salamon Smuél, Rosenberg Moacá Rasi 8 megválasztott tagja: Schechter Ezenkivili tagjai az országgyűlési vezetőségnek még Freund Szimcha és Nussbaum Smuél chávurok egészen rövidesen bekövetkező állásfoglalás.

A peghisa és az azt követő vezetői-konferencia után „Jom-Hechaluc” lett megtartva, amely a chalucok belső kérdéseivel foglalkozott, megejtette a jelöléseket a mostani sedju alljázóra és megválasztotta a „Hechalutz Haklal-Zioni” erdélyi szárnyának vezetőségét.

A peghisa 4 napos munka után a legteljesebb siker jegyében a Hatikvah és Techezalnah hangjaival nyert befejezést. (f.)

KÖZGAZDASÁG

Harminc százalékkal drágult az utóbbi három év alatt a megélhetés

Bucuresti, január 8. (Az Uj Kelet tud.) Az Argus című közgazdasági napilap számítása szerint az elmúlt évben a megélhetési és közüzemszolgáltatási cikkek index-száma 3633-ról 3949-re emelkedett, ami ke-reken 10 százalékos általános drágulásnak

felel meg. Az élelmiszerek indexe 3512-ről 3745-re, a ruházati cikkek pedig 3777-ről 4226-ra emelkedett.

A megélhetési költségek drágulása az 1935—37 évek folyamán mintegy 30 százalékosat tesz ki.

A valuták kicsempészésének megakadályozása végett szigorúan ellenőrzik a külföldre utazókat

Bucuresti, január 8. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium szigorúan utasította a határállomások ellenőrző közegeit, hogy a legszigorúbb vizsgálatot léptessék életbe a hazai és külföldi valuták, arany és ezüst kicsempészésének megakadályozása végett. A pénzügyi kormány ezt a lépést azokkal a tudomásra jutott értesülésekkel indokolja, melyek szerint a

külföldre utazók, közöttük főleg azok, kik kollektív utalással utaznak, meg nem engedett összegben visznek ki magukkal valutákat és ezáltal nagy kárt okoznak az országnak.

A vámhivatalok személyzete utasítást kapott, hogy a határállomásokon udvariasan, de ugyanakkor a legaprólékosabb ellenőrzésnek vessék alá az utasokat.

Konszolidációs kötvényekkel fizeti ki az állam a korábbi években kisajátított ingatlanok árát

Abban a kérdésben, hogy a korábbi években kisajátított ingatlanok kisajátítási ára fizethető-e konszolidációs bónusszal, vagy pedig csak készpénzben, most döntött a bucaresti ítélőtábla III. szekciójá, mint közigazgatási bíróság. 1928 évben egy nagyobb ingatlant kisajátított ki Bucarestben a közoktatásiügyi minisztérium iskola építés céljaira. A kisajátítási árat a tulajdonos megfellebbezte, a kisajátítás azonban 1930-ban végérvényes maradt,

mikor is a kormány elrendelte a megállapított össze kifizetését. A kifizetés azonban bizonyos okokból 1936-ig elmaradt, amikor a kormány 3 százalékos konszolidációs papirokban volt csak hajlandó a fizetést teljesíteni. Az ingatlantulajdonos a kötvények átvételét megtagadta azzal, hogy mintegy 65 százalékos veszteséget szenved és jogorvoslasát a közigazgatási bírósághoz fordult. A tábla kimondotta, hogy az 1934—35. költségvetési év előtti 81 származó és a kincstárral szemben fennálló követelések a régi kincstári tartozásokról szóló törvény értelmében három százalékos kötvényekkel fizethetők és a kisajátítást szenvedett fél fellebbezését elutasította.

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár

az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal. 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, fűtve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

modern magyar-újhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

APRÓ HIRDETÉSEK

JÁHRZEIT-TABLA

aluminumból, kicsi tetszőleges kivitelben, személyes 150 lej, 2 személyes 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátumot kérek. BORO papírkereskedés Cluj.

NEMZETI MUNKAVEDELMI bejelentés úrlapok (január 31-ig) beszerezhetők BORO papírkereskedésben.

Cinjon zsidó centrumban levő orth. kőbodega családok miatt azonnal átad. Cim a kiadóban.

Eladó 12 drb. 120/180 fazonos ablak. Cim a kiadóban.

Perfekt román, német, magyar levelezőkönyvtől, nőtől, kltinó referenciával, 4. list keres. Megkeresések „Gyakorított” j. égere Somes hírlapíródába Saturnare. 684

Keresek május 1-re 3 szoba. összkomfortos lakást modern épületben, központh. Ajánlatokat a kiadóba.

Teljes ellátást kaphat szép butorozott m. bával, fürdőszobahaszánálattal, tisztviselő vagy diákéány. Cim a kiadóban.

Kiadó belvárosi villában szép butorozt szoba fürdőszobával. Cim a kiadóban.

F GYELEMI

országgyűlési elismert, legelőkelőbb és legmegbízhatóbb baromi és zsirnagykereskedés. Olvasztott zsír 50, hajt és bór 40 füstölt hus 60 lejen alul. Rendés nyen libahus 16 lej al raktár. Rendelés esetén előleg küldendő. Kérjen ajánlatot. Ort. kóser. כשר כשר. Friedmann Samu Ofadea, Cogălniceanu 4

Román, francia és német nyelvben perfekt fiatal nő zsidó családnál állást keres. Cim a kiadóban.

Perfekt románul beszélő és franciául tudó nevelő vagy nevelőnő keresetkelt 8 éves fiúhoz. Csak prima ajánlatokkal bír. Jelentkezzenek fizetés megjelölésével. Ir. bel ajánlatokat „Megfelelő” jellegével a kiadóhivatalba.

Elfagyott vízvezetékét földás, falbontással, villamos készülékkel kioldvasztja „Hydroelectric”, Calea Regale Ferdinand 82. Telefon: 30-18.

Megnőstűne 26-os izr., jómegjelenésű, álló, havi 20.000 lejt jövedelmező, adósságmentes üzlettel rendelkező, minden információt kibíró cluji fiatallembér. Megismerkedés célból kimondottan szép, fiatal, jószívetű urleánnyal. Csakis pontos címmel ellátott, lehetőleg fényképes levelet „Ideális házasság 1938” jelígen Kronstaeder Zeitung, reklámosztálya, Brasov továbbít.

Két urleány szép uccai szobában lakhat, vagy egy szolid urlembér. Cim a kiadóban.

Elismert legjobb virsi, sonka, nyelv, s. klmáru állandóan kapható Menyasszonyi ort. kóser „Perdass” bodegájában חנה ושחנה ירדן ירוח Cluj, Piața Mihai Viteazul 1.

HIRDETMEY

Az aradi aut. orth. izr. Hitközség rituáléfürdőjének (gőzfűtővel) bérbeadására lejtett hird.

Erdőkölődők felkértemek ajánlatokat a községi irodához címezni, ahol közelebbi tételek is megtudhatók.

Com. Orth. Evr. Ar

A FRATERNITAS RT

nyomdájá vállalt

könyvek, folyóiratok, lapok, díszes táblák elegáns kivitelű, modern olcsó előállítását.

Japán katonák brutális támadása a sanghaji angol koncesszió rendőrei ellen

angol sajtó bojkotot és erőyes megtorlást követel Japán ellen. A francia koncesszió területén is súlyos incidens volt japán katonák és orosz önkéntesek között

London, január 8. A Domei iroda jelentése szerint a jelenlegi feszült helyzetre tekintettel a honkongi hatóságok a szabadon kiharították az ostromállapotot. Amikor Tokióból jelentik, hogy Honkong és Sanghaj között megszünt a kábeltávírószekértetés. Sanghaj híradás szerint a jelentést azzal, hogy a kínaiak elfoglalták Hangcsau városát és a japán csapatok itt hátrálni kénytelenek. Sanghaiból közlik azt is, hogy a nankingi kikötő nagykövetség újabb megkezdte működését és a követség két, a sanghaji kónsulatúlé ideosztott tisztviselője részt a japán főkonzult által adott diplomata-teszt. A nagykövetség első nankingi híradása szerint a követségi épület csak névtelen megrongálódást szenvedett. A városban tartózkodó összes amerikai csapatban vannak.

Újabb súlyos incidensek angolkok és japánok között Sanghaiban

Londoni jelentés szerint a mai angol sajtó részletes beszámolókat közöl az incidensekről, amelyek az angol rendőrök voltak kivéve a sanghaji nemzet-egyenlő területen a japán katonák részéről. A lapok egyidejűleg közlik, hogy a japán parancsnokság tiltakozásának megkezdte. A Daily Telegraph megállapítja, hogy ilyen eljárás nehezen lehetne elvégezni, ha megismétlődne és előbb, vagy utóbb fel kellene hagyni az eddigi megkötött magatartással és megtorló intézkedésekkel kellene folytatni. A Daily Mail szintén megtorlást követel Japán ellen, szemben, gazdasági bojkott formájában.

Sanghaiból jelentik, Sinclair rendőri egyike volt a japán katonák és a rendőri közötti legutóbbi incidens áldozatának, kilépett az angol rendőrség felől. Állítólag több más angol rendőrt követni akarja, mivel nem hajlandó továbbra is elviselni, hogy inzultusok legyenek kitéve a japán katonák részéről.

Újabbban jelentik, Sanghaiban újabb súlyos incidens játszódott le. Az orosz japán katonák és a francia egyenlő terület szolgálatában lévő orosz önkéntesek között játszódott le. Japán katonák le akarták tartóztatni a francia rendőrt, aki ezt ellen tiltakozott és revolverrel fenyegetőzött. Újabb is ezt állítják a japánok. — Több más, a francia rendőrség szolgálatában lévő orosz önkéntes avatkozott a vizsgálat elismertetése érdekében, a japánok azonban gépfegyvert szegtek rájuk. Újabb jelentés szerint a partrattott japán csapatok elfoglalták a New Asia kávéházat, amely egy angol tulajdona és a japán nemzetközi engedményes területen fekszik. A japán tengerészek a szálló lakozatán lévő két angol zászlót levették és japán lobogókat tűztek ki azok helyére. A New Asia egyike a legmodernebb szállóknak.

Elégtételt!

Sanghaj jelentés szerint az orosz önkéntesek a japán katonák közötti incidens a kétértelmű körülmények között folyt le: a japán különítményt, amely átlép a Nantao-negyedre, a francia koncesszió elválasztó utcát, egy orosz önkéntes megakadályozott abban, hogy megverje a kínai asszonyt, aki ellentétben a japán rendelkezésével, a francia járdára lép, hogy egy kútból vizet merítsen. Nantao negyedében nincsen viz, ezért a kínaiak visszavonulva levelezőpötitették a vízműveket. A veszekedésekre megjelent egy másik orosz önkéntes is, aki sípjába fújt, mire egy au-

tó más orosz önkéntesek érkeztek a helyszínére és harci állásba helyezkedtek. A japánok szintén erősítéseket kaptak és a két csoport a két járdán szembe helyezkedett egymással. Ekkor a francia rendőrség határozat teremtett.

Egyidejű jelentés szerint a nemzetközi koncesszió tanácselnöke erőyesen tiltakozott a japán főkonzultal, amiért a japán katonák bántalmazták néhány angol rendőrt.

Mint Londonból jelentik, a Yorkshire Post elégtételt követel a japán katonák által a sanghaji angol rendőrök ellen elkövetett támadásért. A lap is követeli, hogy a birodalmi védtanács által az angol ten-

geri hadihajótámpontok megerősítésére vonatkozó tervet haladéktalanul valósítsák meg.

A kínai kommunista párt kongresszusa

Hanku-i jelentés szerint a kínai kommunista párt összehívta tagjait hetedik nemzeti kongresszusára, hogy megtárgyalja a kínai kommunista és a kormány közötti együttműködés módjait a kínai-japán háborúban. A napirend szerint a munkás-osztályt mozgósítanak a háborúban való tevékeny részvétel érdekében és kidolgoznak a kínai kommunista párt jövőbeni programját.

A budapesti hármastanácskozáson a dunavölgyi kisebbségek kérdése is szóba kerül

Hogyan ítélik meg Budapesten a Goga-kormány kisebbségi politikáját

Budapest, január 8. A magyar fővárosban nagy készülődés folyik a 10. és 13. között megtartandó hármastanácskozásra. Vasárnap este 8 órakor érkezik Budapestre Schuschnigg osztrák kancellár, míg Ciano olasz külügyminiszter vonata este háromnegyed 11-kor fog befutni a Keleti pályaudvarra. Az osztrák és olasz megbízottakat ünnepélyes fogadtatásban részesítik a pályaudvaron. Kísérőükben számos külföldi újságíró érkezik a magyar fővárosba. A tanácskozásokon szóba fog kerülni a római egyezmény aláíró államok gazdasági kérdése is. Az egyezmény egyes gazdasági vonatkozásai részben megváltoztak. Így például Olaszország több áru tekintetében elsősorban az állatexport terén meg kell ossza a kontingent Jugoszláviával. Politikai szempontból már előre tudott dolog, hogy a tanácskozásokon új okmányt nem írnak alá. Szóba fog kerülni a dunai helyzet kérdése is, különös tekintettel a dunavölgyi államok kisebbsé-

geire. Jugoszlávia és Csehszlovákia — mint ismeretes — nagy engedményekre voltak hajlandók kisebbségeikkel szemben. Egyedül Románia zárkózott el. Politikai körök leszögezik, hogy a Goga-kormány miatt egyrészt súlyosodik a kisebbségi helyzet a kormány nacionalista beállítottsága folytán, de másrészt enyhülés is remélhető, mert az új román kormány hajlandónak mutatkozik a Berlin-Róma tengelyhez való közeledésre. Remélik, hogy az olasz befolyás érezetnül fogja hatását a romániai kisebbségi kérdésre.

A budapesti tanácskozásokon szó lesz Franco kormányának elismeréséről is. Az abszisztin kérdés nem okoz nehézséget, mert Magyarország elismerte Olaszország abszisztinai fennhatóságát. Politikai körök tudni vélik, hogy Ciano olasz külügyminiszter konkrét javaslatot terjeszt a tanács elé a dunai kérdés rendezése ügyében.

HIHETELLEN, HOGY ŐN még nem nézte meg a

YOSHIWARA

című filmet, amelyet MAURICE DE-KOBRA regénye után készítettek. Siessen helyét biztosítani a ROYAL színházmozgatóban.

A francia sajtó az újvárható világpolitikai eseményeiről

A nemzetközi politikai helyzettel behatóan foglalkozik úgy a francia, mint az angol sajtó. A lapok ismertetik az elmúlt esztendő kiemelkedő világpolitikai eseményeit, elköszintik azoknak mérlegét és igyekeznek ezeknek fényében felrajzolni a közel és távolabbi jövő perspektíváit. A francia publicisták meglehetősen pesszimisták tónusban ítélik meg az eseményeket. A világképe úgy általában vélemény szerint többoldalról is veszélyeztetve van és az összes ószintén békevágyó államok kivételével erőfeszítéseire lesz szükség, hogy a veszedelem elhárítható legyen.

Az Echo de Paris-ban Fortinax a mérsékelt jobboldali lap világhírű külpolitikai szakértője a következőket írja: „Európa békéjét csak azért sikerült 1937-ben úgy ahogy megmenteni, mert a német birodalmi hadsereg főparancsnoksága nem színt meg hangsúlyozni, Hitler, sőt Mussolini előtt is, hogy Németország nem rendelkezik a szükséges ellátási, élelmiszeri lehetőségekkel egy hosszabb háború számára és Franciaország és Angliával való háború sem-

lesetre sem nyerhetne néhány hónap alatt befejezést.

Most az a kérdés: a német birodalom vezetői befejezik-e előkészületeiket és megszerzik-e országuknak a lehetőséget, hogy 1938 folyamán hosszabb tartamu erőfeszítésekre rendezkedjenek be? Sorsunk ebben az esztendőben attól a választól függ, amelyet erre a kérdésre Németországban adhatnak majd.

A jobboldali Le Figaróban Vladimir D'Ormesson, a spanyolországi polgárháborúval foglalkozik. Ismerteti az elmúlt év diplomáciai eseményeit a nacionalista csapatok hadi sikerét, majd a következőket írja:

„Valami megváltozott Spanyolországban: Anglia helyzete. A probléma egészen más arculatot öltött attól kezdve, hogy az angolok saját szakkálkukra kezdtek dolgozni és a nacionalista Spanyolországgal kapcsolatokat teremtettek, amelyek gyorsan igen bőségesek és szívélyesek lettek.

Ha a mi külpolitikánkat nem bántanák meg, gyászos „belpolitikai jelzők”, mi is megvédhetjük volna — akárcsak az angolok

„Van egy kitűnő rítingünk!”
„Tarts meg másoknak. Nekem adjon RHEIN féle rítinget!”



Tény, hogy hazánkban, amely pedig kiválóképző szőlőtermelő ország, mindinkább nehezebb lesz, valóban jó pohár bort inni. Ennek az az oka, hogy bort mindenki mérhet, minden biztosíték nélkül a bor eredetét és kezelését illetően. A Rhein pincknek majdnem 30 év óta van megalapozott jó híre. A fegyveres szőlőtermelés szőlőtermelés és elcsorduló szőlőtermelés.

RHEIN
BOROK

Minden alkalommal Rhein pezsgő és borok.

— Spanyolországban és másutt is érdekelnek.

Az Oeuvre a távolkeleti helyzetnek szentelt kimerítő vezércikket, amelyben a következőket írja:

„Peking és Kanton között Németország, Franciaország, Anglia és az egész fehér faj fölött döntenek.

Európát invázió fenyegeti, még pedig nem hun hordák inváziója, akik nyereg alatt puhítják a húst, hanem gazdasági invázió, melynek nyomán Európa, ez az öreg kontinens a munkanélküliség nagy menedékévé alakul át.

Ez a közös veszedelem!”

A République vezércikkében Pierre Dominique szintén a távolkeleti helyzettel foglalkozva írja a következőket:

„A három pacifista birodalom: Amerika, Nagy-Britannia és Franciaország megegyezése valószínűleg meg tudta volna akadályozni a kínai háborút és mindenesetre oda tudna hatni ma is, hogy megszüntesse ezt a háborút, csirájában fogja el egy európai felfordulás lehetőségét.

Mindenekelőtt is diplomáciai megegyezés létrehozatalára volna szükség, amelynek célja „a totális hármasság” (Németország, Olaszország, Japán) megbontása volna. Azután katonai megegyezést kellene létrehozni, megháromszorozva a fegyverkezést és egy bizonyos gazdasági és pénzügyi irányítást, amely a három birodalomnak lehetővé tenné, hogy gazdasági antant veszedelmét társak ellenségei elé. Ez utóbbi vonatkozásban meg lehetne egyezni a kisállamokkal, mint Románia és egy Nagyhatalommal, mint ami a Szovjetunióval.

Andre Leroux a következőket írja a Populaire-ben:

„Mít tartogat számunkra 1938? A választ nem a csillagjársásban, vagy tenyér vonalban kell keresni, hanem intelligenciánkban és abban a férfias elhatározásban, hogy szembeállunk az eseményekkel. Semmi sincs elveszve, minden megmenthető még. Ha alandó mozgósításban tekintjük magunkat Európa megmentésére, ami a mi megmentésünk is, ha bölcsek politikát folytatunk és ott leszünk mindenütt, ahol a béke veszélyeztetve van, akkor 1938. nem hoz számunkra csalódást.”

A Jour a következőket írja az egyiptomi eseményekről:

„A király nemcsak Nahas pasa ellen foglalt állást, hanem a nagy nacionalista Vafd-párt ellen is, amelynek vezére volt miniszterelnök. A Vafd-párt bizonyára tüntetésekkel fog válaszolni a közszabadságok, az alkotmányos törvények tiszteletben tartása érdekében. Nahas pasa Londonban megtalálja majd a kellő támogatást. De ha az új kormány arra gondolna, hogy kivonja Egyiptomot a földközi tengeri kötelezettségei alól, akkor az angol beavatkozás azonnali és brutális lesz. Faruk király meg fogja tudni akkor, hogy az angol birodalom nem hajlandó tudomásul venni, hogy érdekeit semmibe vették. Ugy látszik, a fiatal királyt tanácsadói elfelejtették figyelmeztetni erre.”

Papen nyilatkozatot kér Schuschniggtól náci-ellenes kijelentései miatt

Bécs, január 8. A Daily Mail bécsi levelezője írja, hogy a német kormány megbízásából Papen bécsi német nagykövet nyilatkozatot fog kérni az osztrák kormánytól Schuschnigg kancellárak a Daily Telegraph munkatársa előtt tett kijelentései miatt. Schuschnigg, mint ismeretes, az angol lap munkatársa előtt eltűnő beszélt a nemzeti szocializmusról. A német kormány véleménye szerint az 1936 júliusában megkötött német-osztrák egyezmény óta nem fordult elő hasonló sértő magatartás Ausztria részéről Németországgal szemben. Német politikai körök különösen azt a részét kifogásolják Schuschnigg kancellár sajtónyilatkozatának, amelyben az osztrák kormányelnök kijelentette, hogy Ausztriát szándék választja el a nemzeti szocializmustól, valamint az a kijelentése, hogy mindenáron megtartják az osztrák státusquot.

SPORT

Nem választott elnököt a Haggibbor közgyűlése

Hallgatni elnöki tanácsa a Haggibbor élén. A Haggibbor vezetésének teljes névsora

Ugy, január 8. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap délutánban ismételtük a Haggibbor Sportegyesület tizenharmadik közgyűlésének lefolyását. Azt is közöltük, hogy az eddigi elnök, Jambor Ferenc, másra nem válogatott, hanem a kolozsvári szülői sportegyesület aktív vezetését.

A Haggibbor illetékes szervei és a jelölőbizottság hiába fáradozott azon, hogy a nagyműveltségű elnöki tanácsot megválassza, ez nem sikerült. Így a Haggibbor ügyeit — míg megkezdődik a személyes akad — hallgatni elnöki tanács vezeti.

A teljes vezetőség névsora egyébként a következő:

Diszennök: Dr. Weisburg Chaim, Stotter Aladár, dr. Tischler Elemér, Biró Andor.

Tiszteletbeli elnökök: Dr. Fischer József, Jambor Ferenc, Neumann Géza, Radó Ernő.

Tiszteletbeli alelnökök: Adler Zsigmond, Boschán Géza, Czódik Jenő, Gergely Dezső, Gottlieb József, Judovits László, dr. Marton Ernő, Róza Mór, dr. Vass Zoltán, Herczeg Tivadar.

Elnökség: Ügyvezető elnök: dr. Hermann Lajos.

Sportbiztos: Keszler Ignác.

Pályabiztos: dr. Heller József.

Jogi-egyetim biztos: dr. Képes Imre.

Gazdasági biztos: Láb Ödön.

Masszázsi biztos: Schwartz Miksa.

Elnöki tanács: Deutsch József, Duschák Béla, Schwartz Hermann, Czinczár Imre, Deutscher Fülöp, ing. Rimóczi József, Zádor Árpád, dr. Binderweisz Leó, Fodor Ernő.

Főpénztáros: Spiegel Ákos.

Jegyző: Schwartz Hermann, dr. Frankovits Mária.

Elnökök: Lauber Paula, Tyroler József.

Kfár Hamakabai biztos: Deutsch József.

Főtáskár: dr. Binderweisz Leó.

Táskák: Grün László, Kirsch Imre.

Szakosztályelnökök:

Tennis: Örkös diszennök: Radó Ernő. Tiszteletbeli elnök: dr. Princz Endre, vezető: dr. Némethi György, Radó György, Nádler Lajos.

Futball: Elnök: Keszler Ignác, gazdasági biztos: Simon Árpád, Weinberger Farkas.

Teké: Elnök: Beck László, ügyv. elnök: Ludwig Nánthán.

Vívó: Diszennök: Zádor Árpád, elnök: Mózes Hermann, alelnök: dr. Spitzer Viktor.

Torna: Diszennök: Herczeg Tivadar, elnök: Fodor Ernő, alelnök: Klinghoffer Sándor.

Uzso: Elnök: Herskovits Zoltán, alelnök: Erdős László.

Korcsolya: Elnök: dr. Wartenberg György.

Sl: Elnök: Krémer Lajos, alelnök: Fenákel Zoltán.

Sportambulancia: dr. Katzer Ödön, dr. Szénási Vilmos.

Főgondnok: Keszler Ignác.

Gondnokok: Farkas Hermann, Feuermann Andor, Köváry Sándor.

Fegyverbiztos: Elnök: dr. Képes Imre, tagok: Keszler Ignác, Sándor Samu, dr. Dönes László, dr. Hermann Lajos, dr. László László.

Pályanevelő biztos: Elnök: dr. Heller József, tagok: dr. Sebők Elek, ing. Rimóczi József, Láb Ödön, Peller Lajos, dr. Képes Imre, Tyroler József, dr. Rosenberg Ernő, Weintraub Máté, Kohn Zsigmond.

Jogügyi biztos: Elnök: dr. Képes Imre, tagok: dr. Fischer Árpád, dr. Schwartz Vilmos, dr. Pistiner Ábrahám, dr. Fekete György, dr. László László.

Vigalmi biztos: Elnök: dr. Némethi György, tagok: dr. Binderweisz Leó, Deutsch József, dr. Klein Endre, dr. Barabás Sándor, dr. Heller József, Fodor Ernő.

Választmány: Beck László, Dávid Áron, dr. Havas József, dr. Erdős Imre, Gutfried János, Grätz Imre, Feuermann Andor, Friedmann Ottó, dr. Kertész Fr. Mária, Kun Jenő, Keszler Ernő, London Dezső, Mózes Andor, dr. Pistiner Ábrahám, Rosenberg Soma, Schwim-

mer István, Rosenberg József, Simon Árpád, Slovits Dezső, Weinberger Nándor, Weinberger Farkas, Ehrenfeld Károly, dr. Barabás Sándor, Schwartz László, Grünwald Ábrahám, Krausz Géza, Havas László, Mózes Hermann.

Klubvezetők: dr. Blau Zoltán, dr. Schnabel Ede, dr. Farkas Imre, dr. Grünfeld Hermann, dr. Heller József, dr. Fritsch Ödön, dr. Goldglanz Henrik, dr. Havas József, dr. Katzer Ödön, dr. Láb Ödön, dr. Löwy Jenő, dr. Roth Marcell, dr. Rosenberg Ernő, dr. Samu Dezső, dr. Silbermann Marcell, dr. Szénási Vilmos, dr. Wertheimer Mendel.

Csak cöviden...

Tizenkét ország nevezett a prágai korongvilágjátékokra. Ez a 12 ország: Amerika, Csehszlovákia, Olaszország, Lettország, Svájc, Lengyelország, Norvégia, Svédország, Magyarország, Ausztria, Hollandia és Kanada. Számítani lehet még Anglia, Németország és Románia jelentkezésére. Franciaország nem vesz részt a világjátékokon, de valószínűleg Románia sem.

Sonja Hennie, volt műkorcsolyázó világjátékok szakszervezeti elnöke Csalgatóba repült. A jégkorcsolyázó négy utassal szállított repülőgéppel vizit Csalgatóba. Sonja Hennie és

táncára egész Amerikát bejárja, sőt valószínűleg elrepül Ausztráliába is.

Pickford, az angol labdarúgó szövetség (FA) elnöke újévi szövegében büszkén állapította meg, hogy Angliában újra szaporodott a futballisták száma. 30.000 klubban és az iskolai egyletekben több mint egymillió futballista rugja hétről-hétre a labdát.

A Bucarestben megjelenő Gazeta Sporturilor szerkesztőségében az elmúlt napokban radikális változások történtek. Az eddigi gárda helyett a lap igazgatása és szerkesztése teljesen többségi kezébe ment át.

Borotra, a „repülő baski” néven is jól ismert szászországi francia (és kétszeres világ) bajnok teniszest S. Moritz mellett síelés közben — repült. Hatalmasat bukott és meg lehetett súlyosan megsebesült. Orvosi vélemény szerint hónapokon át nem sportolhat. A francia csapatnak tehát Borotra nélkül kell kiállnia a svéd királyi serlegért folyó döntőmérkőzésre a svédek ellen.

Hulthén Vivianne, a nálunk is jól ismert svéd műkorcsolyázóbajnoknő állítólag profi akar lenni. Legalább is ezt írták az amerikai lapok. Most a svédek közlik Hulthén klasszonyi dühös nyilatkozatát:

— Nem tudom, honnan veszik ezt a hírt! Nem akarok profi lenni, hanem okvetlenül indulok a világjátékokon. Igaz, hogy túrára voltam Amerikában, bemutatkoztam ott, de ez még nem jelenti azt, hogy profi vagyok! (Hm!)

A Japán Olimpiai Bizottság minden ellenkező híreszteléssel szemben megállapítja, hogy Japán feltétlenül elküldi képviselőit a Nemzetközi Olimpiai Bizottság kairói kongresszusára. A kiküldötték első foglalkozásuk a téli olimpia részletes tervét.

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Vasárnap három előadás

Jelentettük, hogy a vasárnapra hirdetett bucuresti Muzic Hall előadások elmaradnak. Így a színház három előadást tarthat. Délután háromkor először kerül színpadra ebben a szezonban olcsó helyekkel Lehar Ferenc most felújított nagyoperettje, A mosoly or-

szága. Délután hatkor az Egy vidám éjszaka című Vasary-Elsemann zenés vígjátékot adják. Este kilenckor pedig Nyírő József pártatlan havasi színdarabja, A Jézusfaragó ember folytatja előadásainak sorozatát.

Asszonyok

A keddi világhírű vígjáték-hemutató elő

A színház legközelebbi bemutatója, Clara Booth világhírű aratott vígjátékja, az Asszonyok. Ez a darab, amely a múlt hétben érte meg ötvenedik előadását a Vigaszínházban, egyike az utóbbi évtizedek legérdekesebb színházi eseményeinek. Nemcsak azért, mert

s a külsőségek, léha életformák között mégis csak azt az örök nőiséget találja igazi értéknél, amelynek a mai korunkkal olyan kevés szerepet juttatott, s amely társadalmi szintje veszendőbe ment már a férfiak, a külső sikerért, a pénzért, a ruháért és ékszerért folyó általános asszonyi küzdelemben.

32 nő szerepét mellett egyetlen férfi sem játszik benne, s nemcsak azért, mert a női társadalom minden rétegét bemutatja, az amerikai arisztokrata hölgyek szalonjától kezdve a kózméleti intézetek és nagy női szabócégek intim műhelyéig. Hanem elsősorban azért, mert soha még nő-író ilyen leplezetlenül nem tárta fel a női lélek és a női társadalom titkait.

Természetes, hogy ez a vígjáték a színházról kivételes áldozatkészséget követel és valóban próbára teszi a színház művészi és anyagi erejét. Együttműködés minden női tagja feladatát kapott benne, a pazar, új díszletek egész sora és a drága toalettek valóságos divatrevüje elevenedik meg a színpadon, a darab bonyolult színdíszletei szerint.

Az Asszonyok mégsem nevezhető pusztán szenzációra utazó, a férfiak kíváncsiságára pályázó darabnak. Bárha tele van mulattal, helyenként könnyekig kacagató helyzetekkel, ez a vígjáték mégis fejtetőn színpadi értéket jelent. Vakító reflektorfényrel világít bele a mai asszonytársadalom mélységeibe,

Az Asszonyok előadása így nemcsak mulatságosnak ígérkezik, hanem egyben rendkívül látványossá is lesz.

A 10 képből álló darabhoz, amely természetesen forgószínpadon kerül színpadra, teljesen új, különleges díszletek készültek Rajnai Sándor tervei szerint. A vígjátékot Szabados Árpád rendezli.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Vasárnap d. u. 3: A mosoly országa. (Kallós József és Faluvégi Gizella fellépésével.) Olcsó helyekkel.

d. u. 3: Egy vidám éjszaka. (Harmad-szor.)

este 9: Jézusfaragó ember. (Nyolcad-szor.)

Hétfo, kedd, szerda: Egy vidám éjszaka. (Negyedszor.)

Kedd fől 9: Asszonyok. (Clara Booth világhírű aratott, szenzációs vígjáték-újdon-sága 3 felvonásban, 10 képből. Fordította Bókay János. 32 nő szerepével. A főszerepeket Erényi Érika, Fényes Alice, Harmath Jolán, Hegyi Lili, Mária Éva, Sándor Stefán, Solymosán Magda. Ürmösy Magda alakítja. Ragyogó új kiállításban. Premierbérlet 21. szám.)

Szerda fől 9: Asszonyok. (Rendes bérlet 21. szám. Irodalmi bérlet 11. szám.)

Csütörtök fől 9: Asszonyok. (Harmadszor.)

Péntek fől 9: Pacsirta. (Lehar Ferenc nagy- operettje, teljesen új betanulással, új ki- állításban. Főszereplők: Solymosán Magda, Ürmösy Magda, Miklósy Mar- git, Jenéi János, Tompa Sándor, Homm Pál, Csengeri Aladár, Végh József, stb. Rendező: Gróf László. A táncokat Te- bán János tanította be. Premierbérlet 22. szám.)

Szombat d. u. 4: A Roninok kincse. (Ifjúsági előadás, olcsó helyekkel.)

este 9: Pacsirta. (Rendes bérlet 22. sz.)

Vasárnap d. u. 3: 3:1 a szerelem javára. (Első olcsó helyek előadás.)

d. u. 6: Asszonyok. (Negyedszor.)

este 9: Pacsirta. (Harmadszor.)

ROMÁN OPERA MŰSORA

Vasárnap, január 9 (matiné): Martha.

Hétfo, január 10: Rigoletto.

Szerda, január 12 (premier): Boccacio.

Emésztési zavarok, régi idők gyomorhajaiból

székrekedés, fejfájás, étvágytalanság, SAVTULTENGÉS, gyomorfájás, csőcső állapotok, ideges gyomorbajok. Amerikában három zseniális tudós, Iwata, Schiwa és Nakamura felfedezték

GASTRO D.

gyógyszer bel- és külföldi szakkörben nagy feltűnést keltett.

Gastro D. kapható gyógyszerárban és drogériákban, vagy postán rendelhető 135 lej utánvét me Császár E. gyógyszerárban, B resti, Calea Victoriei 124.

Péntek, január 14: Boccacio.

Szombat, január 15 (iskolai matiné): H a kislány.

Vasárnap, január 16 (este): Boccacio.

CAPITOL MOZGÓ MŰSORA

A legnagyobb premier. A nagy film. Főszereplők: Ditta Parlo, Jean Gab Erich v. Stroheim. Műsor előtt új v. hiraó.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA

Ma nagy premier! A filmek koronájai hiwara. Maurice Dekobra műve után szült film. Főszereplők: Sessue B kawa, Pierre Richard Willm, M Tanak. Előtte új hiraó. Előadások dete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.20 órakor

SELECT MOZGÓ MŰSORA

Szombat, vasárnap:

Vörös Pimpernel utolsó küldetése. Sándor grandiózus filmje. „Vörös pernel” második része, Orczy közsmert regénye nyomán. Főszereben: Barry Barnes, Sophie Ste James Mason.

Hétfo, kedd, szerda:

Buldog Drummond visszatérése. mas kalandfilm, szenzációs tartalom főszerepekben: Ray Milland, Reg Denny.

URANIA MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap:

Kreutzer szonáta. Tolsztoj Leo hírl regénye. Főszerepekben: Lil ver, Peter Petersen

Hétfo, kedd, szerda:

Vörös Pimpernel utolsó küldetése. Sándor grandiózus filmje, Orczy regénye nyomán, főszerepekben: Barnes, Sophie Stewart.

MUNKA MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök, péntek, szombat és vas

3, 6 és 9 órakor: Két világzené I. A halhatatlan lump. A legnagyobb siker elért vígjáték. Fősz.: Ma Chevalier, Betty Stockfield és Robert. II. Trauxa. Megható drám artisták életéből. Fősz.: La Jana és dolf Klein Rogge. III. Journal.

EDISON MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap:

A szezon legnagyobb filmje: I. B bűnhődés. Dostojevszkij világhírű nye nyomán. Főszerepekben: Harry II. Az utolsó pogány. Főszerep: Mala és Lotus esküvő színdarab. I hiraó. Micky Maus.

JEGYEZZE JÓL MEG MAGANAK.



-nak

KELL ANNAK MINDIG LENNIE!! Mert sokkal finomabb, egészségesebb és megbízhatóbb! Győzdődjön meg saját magá!

A fénysebesség revíziója

A fény terjedésének sebességét általában 300.000 kilométerenként veszik a fizikusok másodpercenként, ami nyilván szélsőségesen nagy sebesség, hogy nem is lehet képzelnünk. A föld körülete is csak 40.000 kilométer, de ezt sem tudjuk személtetőleg megbecsülni, ezért az sem mond sokat, hogy a fény nem is egy másodperc alatt tudná megkerülni a földet. A rádióhullámok is ezzel az irratatos sebességgel haladnak, ezért például egy opera előadás közvetítésekor a Föld túlsó részén levő hallgatók hamarabb hallják rádiójukból az énekes hangját, mint az operaház karzatán ülők közvetlenül a színpadról.

A fénysebességet először a csillagászok határozták meg a Jupiter holdja fogyatkozásából. A fizikusok aztán hozzákezdtek ahhoz, hogy itt a földön is megmérjék azt a rendkívül fontos adatot. Ujjában aztán azért is eszébe jutott a fénysebesség kérdése, mert a relativitás elmélete szerint nem lehet a természetben nagyobb sebesség, mint a fény terjedése. A fénysebesség tehát olyan rekord, amit semmivel sem lehet felülmúlni, ha a fizikusok ezt a rekordot minél pontosabban szeretnék megmérni.

A fénysebesség méréseinek is csak az lehet az alapfogolata, megmérni, mennyi idő alatt tesz meg a fényugár valamilyen ismert távolságot. Ez azonban nem megy közvetlenül mert igen kis időtartamokat kell mérni. Gyorsan forgó tükrökről visszaverve a fényugarakat és egyéb leleményes fortélyokkal, azért mégis sikerült iránylag igen nagy pontosságot elérni a méréseknél, s eddig a legmegbízhatóbb középérték 299.850.360 kilométer volt, azaz egyzsed százszázalékkal kevesebb a kérek 300.000 kilométerénél.

Anderson angol fizikus most egy újabb módszerrel dolgozott ki a fénysebesség mérésére és a Physical-Review legutóbbi számában közzétette eredményeit. Az új módszer természetesen nagyon bonyolult. Felhasználja a hangosfilm legényesebb alkotórészét, a Kerr-ellát, azonkívül a már közismert fotócellát váltakozó árammal. A fotócella rendkívül pontosan megéri az ismert távolságból visszavert fényugárban azt, hogy milyen fázisban érkezik vissza és ebből könnyen adódik a sebesség.

Anderson 651 méter végzett berendezéssel a mérések középpontjában 299.764 kilométer másodpercenkénti sebesség adódott. Ez az eredmény nagyon meglepte a fizikusokat, mert 100 kilométerrel kisebb az eddig elfogadott középpontérték. A további ellenőrző méréseknek kell most majd eldöntenünk, hogy mi az oka a fentismertett nagy eltérésnek.

Regény a német ifjúságról

Odön von Horváth regénye egy tanító apófia. Egy tanító akinek földrajza és történelemre kellene oktatnia az istentől elutaszkodott német ifjúságot, amely csak autonódiát, verekedést, a rádió keresztlélekbe ojtott plebeius frázisokat ismer. A tanító egy pilánatra megfélemlítkező feladatokra utasításáról, hogy óvatosan kerülje kell mindent, ami eszökenthetné az iskoláját, ermeket harci lendülettel és az emberek egyenlőségéről beszél. Sőt a négerreket is embernek minősíti. Ebből a kijelentésből összeütközések sarjadnak. Összeütközések a szülőkkel, a szülőkkel, a felesleges hatóságával. Jó öreg direktorának, ennek az általános bölcsnek, minden színjátékosságát elhárítva kell vetnie, hogy kimentse a csavából. Főszereplő táborba száll tanítványával: előzetes katonai képzésükkel szerepel mint tanulmányi ellenor. Alaposan rajtaveszt. A tanítvány gyilkosság történet, melynek az egyik iskolája fu esk állodást. A gyanyu egy kóbor leányzó ellen irányul, aki rablóvá válik a környéken. Nincs bizonyíték, de, ráadásul az egyik iskolásfiú, aki szemtanú a lányba, magára vállalja a gyilkosságot. A házasság utasításából a tanító otti ki a bíróságot. Megszólal benne Isten és becsületesen, önvádolón, kenyerét becsületi kockáztatva bevall néhány részletet a kóbor életéből, amit senki sem ismerhetett róla. Az őszintesége ragadó, tovább hat a szülőkre, bennük is megszólal a lelkiismeret és apránként halóba kerül a „hai”, az az egyik gyilkos, aki mostanig vidáman evicott a házasságok tenorében. Az erkölcs diktálomások és a tanító sem pusztul el. A lány, melyet amelyből bűnpalástólást, a házasság félrevezetése miatt eltávolították, új nyábré eszöppen. Misszionárius tanító lesz. A néger — állapítja meg a volt tanítványai, akik így nevezgettek amlóta a négerreket — rá szállott — elkerül a négerreket...

A regénynek — tökéletes beszéd-stílusban van írva, meglátást rajta, hogy a szerzője mindenekei drámaíró — egy züllött tanító és egy falusi pap a két legérdekesebb alakja. Az ő kiszólásaikból formálódik meg a sajátos világképe. A züllött tanító — Julius Caesar a punyene — a mai német ifjúság abnormális pubertási élményeire vezeti vissza a lelki elkorcsosulást. A háború előtti nemzedék rajongott a nőért, eszményt látott benne, elérhetetlen szépet és nemest. A háborús nemzedék számára megszűnt a nő ideális alak lenni. „Die unterenährte Damenwelt stürzte sich auf Euer Frühlingserwachen”, — állapítja meg Julius Caesar. De ebben a nemzedékben is tovább élt a vágy a szebb, a nemesebb, a megközelíthetetlen után. A harmadik, a mai nemzedék, számára egyáltalán nem probléma többé a nő, mert nem létezik többé igazi

nők, csak tanuló, evező, tornázó, maszirozó szörnyek. Ugyan ki habarodik bele egy hátizsákot cipelő Vénuszba? A mai nemzedék erotikája, politikája, etikája egyképpen züllött és az agyvelejtük sem kell megerősítés. Csak le kell írják mindazt, ami hülyeség, a rádió összehord és rögtön megkapják a legjobb osztályzatot.

Csak amatőr asztrológus vagyok, — fejezi be a tündést Julius Caesar — de látom, hogy a föld a „hai” jegyében mozog. Az emberek lelke megmerevedett, akárcsak a halak ábrázata...

Horváth ez ellen a lelki merevség ellen harcol, az eszmény nélküli ifjúság ellen. Hisz benne, hogy a merevség feloldódik és az ideálok megint kiharcolják a vezető szerepüket.

(T. L.)

Maga halásztá ki a tengerből nyakéke minden gyöngyszemét

Férjhezment Ausztrália legvakmerőbb gyöngyhalásznője

Sydney, január hó. Maud Bendersonnak hívják azt az ausztráliai leányt, aki a világ legszebb gyöngyhalásznőjének boldog tulajdonosa. Az ékszer értékét százezer angol fontra becsülik, de nem is ez az őszeg teszi ki a nyakék értékét, hanem az, hogy Maud Benderson a csodálatos nyakék minden egyes gyöngyszemét maga halásztá ki a tengerből.

Maud Benderson egy gyöngyhalásztársaság szolgálatában állt és idegen számlára dolgozott. Mivel azonban soha sem jött fel a tengerből gyöngy nélkül, anyit keresett a tisztelőidjából, hogy nemsokára önállósította magát.

Miss Bendersonról az egyik ausztráliai folyóirathat a közelmúltban cikk jelelt meg s a lap az arekét is közölte. Ennek az lett a következménye, hogy Maud Benderson néhány nap alatt nyolcezer házassági ajánlatot kapott. Maud Benderson egynek sem adott igéret választ, ehelyett vitorlás yachtot vásárolt és egy orvos, egy komorna, meg három tengerész kíséretében a Korál-szigetekre ment, hogy teljesen a gyöngyhalászatnak szentelje magát.

Borszalmas kaland a tengerfenéken A szerencse melléke szegődött és ez vakmerővé tette. Olyan mélységekbe merészkedett le, amelyeket a legtapasztaltabb búvárok is kerülnek, mivel ilyen helyeken nagy a cápvészedelem. Maud Benderson azonban kitűnően tudott bánni a maláji késsel és mivel azt mindig magával vitte a mélybe, tökéletes biztonságban érezte magát.

Egy nap azonban mégis szörnyű dologban volt része, valami husz méter mélységben egy hajóroncs közelében óriási polip támadta meg. A szörnyű állat körülölelte karjaival és Maud Benderson annyira megijedt, hogy elfelejtett jelzést adni a hajóra. Erejének teljes megfeszítésével sikerült megmenekülnie az ájulástól, amely ha bekövetkezik, biztos halált jelentett volna. Ezuttal is a maláji kés segített rajta. A borotvaéles késsel elmetesztette a polip egyik karját. Igaz, hogy ehelyett két másik kar karolta át. Mégis visszanyerte lélekjelemlését és megadta a jelt, úgyhogy lassan felfelé kezdtek huzni a hajóra. A polip azonban nem eresztette fel. Szörnyű percek következtek, de végre mégis felért a mélyből, az óriási polip pedig ott csüngött rajta. Csak a yacht fedélzetén tudták a tengerészek agyonverni a veszedelmes bestiát.

Mégis

Végül azonban Maud Benderson sem kerülte el sorsát. Amint híre jön, férjhezment gyermekkorai szerelméhez, akinek hatalmas juharmja van Ausztráliában. A jövő házasságát boldogságáért azonban nagy áldozatot kellett hoznia Ausztrália legbátrabb leányának. Becsületszavát kellett adnia, hogy soha többé az életben nem ereszkedik le a tenger mélységeibe és abbahagyja a gyöngyhalászatot, amely eddig oly nagy hírnevet szerzett számára. Az esküvő nagy pompával ment vége és Maud Bendersonból azóta egyszerű, csendes háziasszony lett. Ausztrália legbátrabb leánya abbahagyta foglalkozását.

Koldus pilóták csodálatos repülőrekordja

A London Fokváros repülés 1100 font költségét ügyszólva shillingenként gyűjtötték össze

London, december 8. Flouston pilóta és Mrs. Betty Kirby-Green szenzáció új london-fokvárosi repülőrekordja izgalomba hozta egész Angliát. Nemesak a remek 45 órási rekordjelöltés irányítja most a közfigyelmet a két vakmerő repülőre, hanem az egész vállalkozás kalandossága.

A 31 éves szőke Betty Kirby-Green első repülőleckéjének „születésnapját” akarta megünnepelni világrekord javításával. Pontosan egy év előtt szállt fel a szőke asszony először azzal a szándékkal, hogy kitanulja a pilótamesterséget, mert rekordokat akar javítani.

Egy héttel első leckéje után öt repülőóra után már egymaga felszállt a levegőbe és Párizsba repült, hogy megnyerjen egy százfontos fogadást. Azóta Mrs. Betty Kirby-Green számos kisebb rekordot állított fel, de élete főcéljának mindíg a London-Fokvárosi repülőrekord megjavítását tekintette.

Hároméves gép

Betty Kirby-Green-nek nincs pénze, így sokáig lehetetlennek látszott a merész terv. Ez sem riasztotta vissza a bátor asszonyt: barátai között gyűjtést indított és valóságos shillingenként próbálta összeszedni a kiszemelt repülőgép bérösszegét. Választása arra a hároméves Come-gépre esett, amellyel Scott és Campbell-Black pilóták világrekordot állítottak fel az Anglia-Ausztrália repülőúton.

Ugyanezt a gépet használta Flouston pilóta a Párizs-Damaszkusz-Párizs repülőverse-

nyen és nagyszerű eredményt ért el vele. Az első három helyet ugyan olasz pilóták foglalták el — közöttük Bruno Musolini — azonban az olaszok sokkal nagyobb és erősebb gépeket használtak. Betty Kirby-Green fokvárosi repülőútjára már csak ezért is Clouston pilótát választotta társul és jobb vezetőnek nem is választhatott volna.

Esküpeny és ejtőernyő

A London-Fokváros repülőút költségét 1100 font sterlinget tettek ki és ezt bizony nehéz lett volna shillingenként összehozni, ha nem siet a pilótán segítségre Ralph Burberry aki 500 font sterlinget adott az új finanszírozására. A repülőgépek hálából Burberry-nek keresztelték el a repülőket és ráfekteték a Burberry esküabaktokról jól ismert páncélos lovagot is.

Még az utolsó percben nem volt egyitt az 1100 font és az indulás napján 80 fontja hiányzott még Betty Kirby-Green-nek. Huszonöt fontos váltó ellenében hajlandó volt valaki kölcsönözni neki, 17 fontot pedig barátai és barátai adtak újból össze aprópénzben. Harmatnyolc fontja még így is hiányzott, de a croydoni repülőtér igazgatója hajlandó volt ezt az összeget hitelezni neki.

Az indulás percében kiderült, hogy az odavissza 25.000 kilométeres útra ugy akartak elindulni, hogy egyetlen szillingjük sem volt a zsebében. Amikor ezt a bucsuzatásra megjelentek meghallották, egy ismeretlen ur

a zsebébe nyúlt és 10 fontot adott kölcsön Betty Kirby-Green-nek, hogy ne álljon filélér nélkül.

Olyan szegény volt a vakmerő pilótán, hogy még ejtőernyőt sem tudott vásárolni magának. Ugy akart segíteni magán, hogy kölcsönkérte egy pilóta ismerőseinek ejtőernyőjét, de a pilóta nem jelelt meg az indulásnál, így a szőke Betty ejtőernyő nélkül szállt be a gépbe. Amikor Clouston észrevette, hogy utitársának nincs ejtőernyője, felszállt és a saját ejtőernyőjét is felszálta, hiszen úgy sem tehetne volna meg baj esetén, hogy ő maga kiugorjon és társnőjét otthagyja a zuhanó repülőgépben.

Start előtt eljegyzés Még egy meglepetéssel szolgálták a vakmerő repülőket: Clouston pilóta, amikor a vezetőülésben ült, kihajolt a gépből és megcsókolott egy szép szőke lányt, aki könnyekkel a szemében szorongatta a pilóta kezét. Clouston a körülállók meglepetésére bejelentette, hogy a szőke lány Elsie Turner, akit ennél ünnepélyesen eljegyez.

Utóda van Sir Basil Zaharoffnak

Tanítóból fegyverkezési diktátor

London, január hó. Alig egy évvel ezelőtt hunyta le szeméit a francia Rivierán Sir Basil Zaharoff, a hírhedt halálgyáros. Európa legtitokzatosabb embere és máris meg van az utóda. Az új fegyverkirály nem kevésbé titokzatos, mint rejtélyes elődje volt és éppen olyan gátlás nélküli, mint az egykori konstantinápolyi idgenvezető volt.

Az új fegyverkirályt Denis Michael Corriganak hívják és London közelében él egy luxusszállóban. Ez a villa az ő stratégiai központja, ahonnan a halál ügynöke nagyszabású operációt vezet.

Sok hasonlóság adódik Corrigan és Zaharoff pályafutása között. Zaharoff fiatal korában idegenvezető volt és Corrigan is csak a háború után kapcsolódott be a fegyveriparba.

Addig egy kis írországi falucska tanítója volt. Békés szellemben nevelte a gondjaira bízott gyerekeket, amikor jött a háború és Corrigannak be kellett vonulni. A flandriai lövészárkokban küzdötté végig a háborút és leszerelés után szülök találta a kis falusi iskola katedráját. Tele volt kalandvággyal. Ekkor robbant ki az ir szabadságharc és Corrigan az első között volt, aki megszervezte az ir ellenállást az angolokkal szemben.

Olyan hőiesen küzdött, hogy népdalokba foglalták a nevét.

Ebben az időben alapozta meg az egykori tanító mai pozícióját. Titkos fegyverraktárt kellett berendeznie, csak titokban tudott fegyvereket vásárolni és neki kellett megszerveznie a fegyverek titkos szállítását is. Corrigan egész szervezet épített ki. Kiválasztott munkatársaival figyeeltette meg az angol fegyvergyárakat és pontos adatokat szerzett egész Európa fegyverkezéséről. Amikor 1922-ben véget ért az ir szabadságharc, Corrigan munkanélküli maradt, de rendelkezésére állott az általa kiépített kitűnő információs szolgálat. Corrigan kihasználta ezt a hatalmát. Bekapcsolódott a fegyverkereskedelemben s rövidesen a nemzetközi fegyvercsempészet egyik irányítója lett. Évek során hatalmas vagyonra tett szert és már Zaharoff életében fegyvermágnásnak számított.

Az angol világbirodalom egykori ellenfeléből az angol kormány leghűségesebb szolgája lett. Elfelejtette szabadságharcos múltját és teljes lojalitással viselte az angol korona iránt. Corrigan még a nagy fegyverkezési verseny megindulása előtt megérte, hogy mit kell tennie. Minden rendelkezésére álló pénzt mozgósított és az egész világon felvásárolta a fegyverkezési iparhoz szükséges nyersanyagokat. Ma nem kevesebb, mint 350.000 tonna érc fölött rendelkezik és ezzel diktátorrá lett a nyugati államok fegyverpiacának.

Barátai mesélik, hogy éppen olyan nehéz megközelíteni, mint Sir Basil Zaharoffot. Luxusvilláját fegyveres testőrség őrzi és csak a titkárok egész során é lehet hozzájutni. Egyetlen élőlényt enged közel magához. Ezt a szerencsés lényt Billnek hívják, de nem ember, hanem hű kutya, aki minden bizonnyal Corrigan tartja a világ legjobb emberének.

WIZO Az zsidó Cionizmus

HIVATALOS LAPJA

NATHAN BISTRIZKY:

A nők a cionizmusban

A lengyelországi Wizo föderáció 8. konferenciáján Nathan Bistrizky azokról a lehetőségekről beszélt, melyeket a nők aktív közreműködése nyit meg a cionizmus számára. Beszédéből idézzük a következőket:

Minden normális viszonyok között élő népnek fejlődéséhez 3 alapfeltételre van szüksége: területre, nyelvre s alkotó munkára. Így a zsidó népnek is, amely a szét-szórtság által nem tudott lépést tartani az idő haladásával, meg kell teremtenie normális életfeltételeit. A zsidókban mindig meg volt a politikai érdeklődés, de nem volt lehetőségük külön politikát folytatni. Számukra minden politika kezdete és vége a Béth Hamidrasban szerzett fogalmakban gyökereződött. Ennek azonban igen kevés köze volt a valósághoz és ezáltal komikus játékká vált. A mi feladatunk megteremteni az előfeltételeket egy a való ságon nyugvó politikához, melynek előmozdítására állandóan törekednünk kell. A férfiak talán kissé elvontan és teoretikusan ítélik meg a valóságot; bizonyos azonban, hogy a Balfour-deklarációnban lefektetve elveket csakis gyakorlati munka által lehet megvalósítani. A politika körüli politizálás miatt, elvesztettük érzékünket a tényleges lehetőségekről. A cionizmus nem volt képes eddig megnyerni, megnevelni és meggyőzni a tömegeket arról, hogy az egyetlen zsidó mozgalom, amely egyedül képes megadni a zsidó népnek a fejlődéséhez szükséges lehetőségeket. Talán most kezdődik egy új történelmi időszak és a cionizmusnak erősebben körvonalazott ideológiára és több lelkesedésre van szüksége, amely új értékeket teremt és új valóságot teremt.

Kétségtelen, hogy a nők tudnak a legjobban lelkesedni egy ügy iránt. Herzi rendkívül nagyra becsülte a nők munkáját a cionizmus érdekében. Ez legjobban egy ismert aforizmájából tűnik ki: „Mit jelentettek a nők népi mozgalmunk számára? Semmit! És mit jelenthetnek? Mindent!” A nőnek, mint az élet hordozójának, több érzése van a valóság iránt, mint a férfinak, aki hajlik az elvont dolgok felé és aki túlságosan vágyik a hatalomra. A nő nem tudott még teljesen megszabadulni a gheftó nyomott hangulatától és amint az individual-pszichológia bizonyítja, tudat alatt gyűlöli saját magát és nemét. Vissza kell utasítani azt a feltételest, hogy a nő alacsonyabbrendű. Míg a férfi értékeket teremt, addig a nő szépséggel és harmóniával járul hozzá az élet kiteljesüléséhez. Sajnos azonban a legtöbb nő csak saját családi körében tud jelentéket teremteni, mert minden egyéb tevékenység lehetőségét megvonták tőle, úgyhogy sokan elvesztették önbecsülésüket és félnek a nyilvánosságtól még akkor is, ha több mondanivalójuk van, mint némely férfinak.

Azt hiszik a nőkről, hogy nem tud át-élt dolgokat tárgyilagosan leírni, hanem szubjektív belső érzései által vezetteti magát. Ezért állítólag szellemi sajátosságának jobban megfelel a szép levelek és lírai memoárok megírása.

De a gazdasági alap megteremtése erősebb meg a valóság iránti érzéket. A legjobban bizonyíték erre Palesztina.

Ha majd a nők meg lesz a közreműködési lehetősége és alkalma lesz kiemelkedni a szűk családi körből, akkor válik majd tárgyilagossá és értékesé a kö-

zösség számára, jöllehet más a természet, mint a férfié. Korunk világnézete joggal követeli a nő teljes felszabadítását. A nő talán a legnagyobb „chance”-ot jelenti a cionizmusnak és arra is alkalmas, hogy eszmévilágát konkretizálja.

A nő nem maradjon lélek nélküli bábu, hanem illesse át tetteibe és egészítse ki a cionizmus hiányosságait, mert új munka metódusok megteremtésére képes.

Ha minden felesleges bírálgatást kikacsolunk, több erőnk marad a lelki megértésre és a nép lelke hisz Erec Jisraeleiben.

A WIZO palesztinai tevékenysége 1937-ben

A Wizora is, mint általában egész Palesztinára, súlyosan ránehezedik a bizonytalan politikai helyzet és a gazdasági válság. Mégis, mint minden évben, úgy a múlt évben is buzgóan folytatta munkáját.

A nyári folyamán a Wizo a legnagyobb figyelmet a gyermekgondozásnak szentelte. Erre az időszakra esik a nagy forráság és az iskolai szünidő és így a nyári hónapokban kell a szegényebb sorsú gyermekek üdüléséről gondoskodni.

A Jeruzsálemi Karmel hegyen levő Wizo-üdülőben ezidén is — a tehetősebbek minimális anyagi hozzájárulása mellett — 180 gyermeket nyaraltattak. A Karmelen levő üdülőn kívül a Wizo több nyári gyermekotthont tartott fenn, amelyekben több mint 1200 gyermek pihent, egy vagy több hónapot. Az üdülőkben a gyermekek sokoldalú gondozásban, elfoglaltságban részesültek és kitűnő konyhát, több helyen pedig tengeri fürdőket élveztek. Érzelmekket a legprezinosabbban talán az a kis lány fejezte ki, aki a telavivi üdülőben, a gyermekek által rendezett búcsúünnepélyen így kiáltott fel: „Ma még minden szép, de mi lesz holnap!”

A Wizo a legnagyobb mértékben igyekszik fejlesztani anyai és csecsemővédelmi intézményeit is. Tel-Avivban éppen most építették át háromszorosára nagyobbítva a csecsemővédő otthont amelyet a legtekélyesebben és legkorszerűbben szerelték fel. Itt tanácsadó is működik anyák részére és az innen kikerült, vizsgázott a gyermekgondozónők a legkorszerűbbek.

Ugyancsak Tel-Avivban, az arra szorulóknak nyomásának engedve, most állították fel a negyedik napközi otthont, amelyhez az anya-

Ugy ahogy a kagyló megbetegedéséből keletkezik a gyöngy, úgy keletkezett a beteg néptöbbség a cionizmus. A cionizmus pozitív értékeket teremtett, munkát adott nekünk, harcot és reményt egy jobb jövőre. Sajnos azonban még mindig nincs meg a megfelelő kapcsolat közöttük és Erec Jisraele között. Ma több politikai frázist hallunk, ahelyett hogy a népi kultúrával, és konkrét munkával foglalkoznánk, nagyobb mértékben.

Talán a nő hivatott leginkább arra, hogy zsidó kultúrára és zsidó értékekre alapozott életet teremtsen.

A cionizmus számára még csak egy nagy „chance” ma a zsidó nő. De ha felszabadul az elévült formák alól, a népi szolgálatába állhat és betöltheti hivatását, mint annak legfőbb hajtőereje.

gi előfeltételeket a legkülönbözőbb — sokszor igen leleményes — akciók révén szerzik meg. (Ezen akciók folyamán pl. 310 új Wizo-tagot is toboroztak.)

A gyermekgondozás mellett a Wizo a palesztinai háziasszonyt a háztartásvezetésben, főleg a főzés terén is támogatja. A nagyon is heterogén tömegekből rekrutáló palesztinai asszonyok ugyanis javarészt nincsenek tisztában azzal, hogy miképpen használhatják fel a legelőszűkebbben az ország terményeit.

A Wizo az utóbbi időben 2 negyedéves háztartási tanfolyamot tart fenn különböző települések részére. A nachlath-jiszchaki iskola továbbképző tanfolyamot tart fenn konyhavetőknek. Az ország 5 különböző pontján Wizo-oktatónő vezetésével havonként egyszer a konyhavetők különböző településekről összejövetelt tartanak. Mindezen felül a Wizo újabbban, amellyel, hogy Tel-Avivban 9000 pohár tejet oszt ki a szegényesorsú, leginkább leletli zsidó asszonyoknak, meg is tanítja őket tejes ételek készítésére, amelyekről ezeknek eddig fogalmuk sem volt. A Wizo eddigi eredményes kertészeti tanfolyamait is folytatja, Halifában 1425 iskolásgyermekek részesül ebben az oktatásban. Az iskolakertet 15.500 m² területen fekszenek.

Ez a néhány kis példa a Wizo szinte lázas tevékenységét kívánja illusztrálni és azt, hogy az asszonyok az Erecben milyen rendhagyóan bízommal, milyen kitartóan, mennyi önfeláldozással építik az új nemzeti otthont. Nekünk, a galuth asszonyainak jutott a feladat könnyebbik része: bizalmunkkal, szeretetünkkel kell csak támogatnunk őket emberfeletti kiteljesedésben.

A próféta beszédéből

A Zsidó Asszony legutóbbi számában cikket közlünk A. D. Gordonról, a zsidó munka és megújulás apostoláról a berlini „Jüdischer Verlag” nagyszabású Gordon-kiváránya alkalmából. Az alábbi sorok Gordon összegyűjtött írásából valók:

Palesztinába jöttünk, hogy a népet és az országot újjáépítsük. A földolog, a nép. Előbb jön a nép feltámasztása és csak azután az ország megvalósítása. Mindent a népet teszünk. Külső erővel és mások kegyeivel nem tudunk magunkon segíteni. Egy nép megújulása és megváltása nem jöhet kegyből és jótéteményből. A nép ereje önmagában rejlik. Mi tizenhat évvel ezelőtt jöttünk Palesztinába a kegyek megnyilvánulása előtt, mint hogy álmainkban sem gondolhattunk deklarációnkra; saját erőnkre, a nép erejére, a nép akaratára, energiájára és odaadására a lényeg. Erec Jisraele a nép országa. A nép kell, hogy azt feltámassza és munkával, teremtéssel és étellel kell, hogy megújítsa az országra való jogát...

Kereskedőkből, szatócsokból, álgynökökből, spekulánsokból és árdárgítókól álló népet élő, dolgozó és teremtő néppé kell átváltoztatnunk. És mit csinálunk mi, mit csinálnak mindazok, akik azért jönnek, hogy vala-

mit tegyenek? Mindent, csak nem azt, amit kell. Nem a feltámasztás munkáját, nem a nép újjászülését segítjük elő. Van közöttünk mindenféle cionista agitátor, akik tárgyalnak, ösztönöznek. Van közöttünk minden fajta párt és frakció, amelyek az emberiségnek a megváltást akarják elhozni; a földet azonban, saját magunkat, a munkát, melyet élveznünk tartozunk, mindegyikünk lelkének, a nép lelkének és életének a forradalmasítását elfelejtjük vagy nem látjuk. Nem látjuk a legfőbbben, hogy a mi visszatérésünk az élet-hez, egy újteremtés, amelyen még soha nem volt, egy új embertípus teremtése egy új élet, egy új nép teremtése által. Népet, egy igazi értelemben vett ember-népet akarunk létrehozni...

„Mi már elfelejtettük, milyen ize van az élő életnek; mi elfelejtettük, saját magunkat. Eléltünk a száműzöttségben nem élet; parazita-nép vagyunk; nincsenek gyökereink a földben, nincs talaj a lábunk alatt. Nemcsak gazdasági szempontból vagyunk paraziták, hanem lélekben gondolatainkban, nótáinkban, irodalmunkban, s még a jutalajdonosságokban, az ideálokban, a legmagasabb emberi dolgokban is. A mások életében jelentkező minden áramlat magával ragad minket. Minden szél, mely az é világukban fúj, magával visz bennünket; mintha mi önmagunkért nem is lé-

teznénk. Így természetesen nem számítottunk többi népek szemében. Nincs népi rangunk előttük, mint külön nemzeti megtestesülésnek; nem vagyunk tagja az emberiség egyetemes testének és láncolatának, hanem más népek testéhez ragadt elemek. Nem a mi hibánk, hogy idáig jutottunk, hanem ez így van, ilyen a galuth. A cseh nép, — mely nem nagyobb számszerűleg, sőt kisebb a mi népünkél, de saját földjén él, a saját nyelvén beszél, — újra életre kelt. Tag az emberiség testén és az összes többi népek számolatlan vele. De kik vagyunk mi? Ki számol valunk? A mi újjászülésünkhez vezető ut, tehát a munka és a teremtés útja.

Erec Jisraeleben keressük a természetes otthonunkat, természetes talajunkat, hogy ott megvegyük gyökereinket, amelyeken onnan szaktottak ki; ez a mi munkánk Erec Jisraeleben...

„Az újjászülés, egy improduktív nép dolgozó és alkotó néppé való átalakítása csak munka által jöhet létre. Minden munka, de elsősorban kezünk munkája a természetben. Minden népközlésnek dolgoznia kell. Ez így az ország megvalósítása is csak munka által fog bekövetkezhetni. A munkán kívül nincs más megszerzési módja a földnek; és így van nemcsak szociálisan, hanem nemzeti szempontból is. Radikális átalakulásokban az a lélekben, az életmegnyilvánulásokban az élet-viszonylatokban és az élet értelmezésében, a gondolkodásban és az életjelenségek felfogási módjában. Itt nem a munka és a föld között, hanem a teremtés és a parazitizálás között folyik a harc. Nem a tökélen fordult meg nem abban rejlik az erő, az életserenese és életértelem. A földolog, az alkotás. Ez a más népekkel és országokkal való viszonylatban is, ahol népiünk szétszórta él. A szándékot országainkban is kell dolgoznunk testvérreinknek. Kérdezzük: mi a cionizmus feladata a galuthban, hogyan viszonyul a jelen munkájához? A galuthban is az a feladat, hogy a népet, mely ott él, dolgozóvá és alkotóvá alakítsa át; ott is az alkotás a földolog és nem a birtok. Mi a népek középette lelkünk; közöttünk és közöttünk nincsenek elválasztó felfogások, de nincsenek meg az az emberi vonatkozások sem, melyeket kívánnánk. Munka és alkotás által fogjuk tudni felfogni országuk természetét; megértés szellemét és saját munkánkkal és saját alkotásunkkal fogjuk saját szellemünket megérteni...

„Ez az útja a mi újjászülésünknek és megváltásunknak. Más út nincs számunkra. És még akkor is, ha a nyers erőszak útját akarunk megjárni, nincs meg az erőnk nyers erőszakhoz. A mi erőnk a szellemben rejlik. De nem egy testművelési szellemben, hanem a hajlékony és alkotó életszellemben. A teremtés és a kultúra szellemével fogunk újra életre kelni és országunkat visszanyerni. Nem a nemzetek kegye által, hanem saját erőnkkel, minthogy lényünket az ország és az országot a lényünkkel fogjuk feltámasztani.

— Wizo-élet Brassóban. A brassói csoport a Hanoar Hacioni közreműködésével december 4-én az „Ahava” klub helyiségeiben egy érdeklődő, mint anyagilag jól sikerült ünnepi rendezett. A Hanoar Hacioni lelkes ifjú nagy gondnal készítette elő az est nívóságot, amelynek keretében a neolog hitközség főkapitánya és a templomi körös ünnepélyes chanukagyertya gyújtással mintegy ünnepre avatta az estét, majd a Hatiká hangoztatás után Ungár Zoltán mélyen átérző prólója következett. Émekeztető szavakkal és szépen betanított szavalatokkal F. scher Zoltán vezetésével gondoskodott a közönség szórakoztatásáról. Humoros jelenetekkel és ezután. A műsor a királyi művelődésközponttal végződött. Utána tánc következett, amely a legjobb hangulathoz reggel együtt tartotta a közönséget. Az estét sikerült a Wizo-hölgyek agilitása biztosított ellátón Róth Ilonka, dr. Springer Arminé, dr. Weisz Imrénével. A Wizo brassói csoport körülben is nagyon szépen dolgozik. Az vezetőségi aktivitása sok új taggal gyarapította a Wizo-hölgyek számát, a gyakori tevénytől nagy látogatottságnak örvendtek és a csoport oroszulánrészt vállal minden cionista munkából. A tél folyamán még jó példák van tervebe véve, s az elkövetkező KH munkát is felkészülve várják a csoport tagjai.

HIREK

Az egész világ fegyverkezik

Irtá: PAUL REYNAUD

Európa három év óta szörnyű iramban magát a fegyverkezésre. Ha hinni lehet népszámlálási statisztikájának, úgy Európa fegyverkezési költségei az 1934-ik év 100 millió frankjával szemben 1937-ben 240 millió frankra rúgnak. 140 százalékos növekedés három év alatt. Érdekes, hogy leggyakrabban mértékben azok az országok fegyverkeznek, amelyeket nem fenyeget senki, amelyek nagy területet akarnak kivenni maguknak a nap alatt. Joggal kérdezzük az ember, hogy vajon miért hozták a roppant anyagi áldozatot, ha nem támasz volna az igazi cél? Annál inkább ez a kérdés, mert a fegyverkező népek érelik, mint természetes következményt, hogy az államok be a háborút.

Németország teljesen újraszervezte nemzeti hadseregét. A Reichswehr veteránjai bevezették a két éves katonai szolgálatot, amelyet munkatáborok előznek meg, a gigantikus munkára három év alatt mint 150 millió frankot költöttek el. Németország megnövelte a tengeri és légi erejét. A fasiszta nagytanács határozata alapján Olaszország állandóan mozgósításra van áll.

Francia látva, valamennyi kis ország levonta a következtetést. Az országok eddig csupán csak miliciját tartottak, most pedig állandó hadsereget létesít, amely felkészüljön a váratlan árművelekre, amelyek, mint tudjuk, számolni kell.

Anglia katonai kontingense nagy részénél január 18 hónapra emelte fel a katonai szolgálat idejét. Különleges hadtestet szervez, amely az Ardennesekben gyakorlatozik, szorosan folytatják az Albert csatortól való munkálatait, amely Antwerpen köztől a Liège-ig.

Finlandia katonai munkálatait vezették, amelyek számára állandó helyőrséget létesít.

Svédország azért fegyverkezik, mert tudja, Németország szembe vetett vasbányáira, hogy, mint láttuk, öt éves fegyverkezési korszak kezdett. Légi erejét a lehető legerősebb akarja növelni, tengeri haderejének a megkésztetését tűzte ki célul. Egyhajóegysége számának növelését akarja megvalósítani, másrészt támpontokat akar nyitni a Földközi tenger keleti medencéjében, ahol Olaszország állandóan fenyegeti.

A fronton veszélyeztetett Oroszország nagy áldozatokat hozott ebben az évben. Az elmúlt nyáron megtartott szovjet-germán viharos megtámadások után, hogy Oroszország 1934 óta megszorozta fegyverkezési költségeit.

Polandia az elmúlt évben Rydz-Śmigły marsallt küldte Franciaországba, hogy megszerezze a fegyverkezéshez szükséges költséget.

Belgium megnövelte a katonai szolgálat idejét és felemelte a fegyverkezési költséget.

Az összes országok meggyorsították fegyverkezési iramát, azok is, amelyekről korábban a népszámlálási statisztika.

Tárgyalások kezdődnek angol-amerikai érdekelmi megkezdés érdekében. Washingtonban jelentik: Hull külügyminiszter oszlan közölte, hogy kormányának szándékában áll tárgyalásokat kezdeni angol-amerikai kereskedelmi megkezdés érdekében vonatkozó indítványokat február 19-ig megvitatni és akkor döntenek a tárgyalásoknak időpontjáról.

A német egyetemeken fogják tanítani a zsidó nyelvet. Berlinből jelentik: Rust közoktatásiügyi miniszter rendelkezést adott a németországi közoktatási tanításról megkezdéséről. A zsidó nyelvet fakultatív módon adja a gimnáziumokban és annak előadására és orientálásra nyelvészakra kényszerítik hallgatókat. Mostantól fogva egyetemeken fogják a zsidó nyelvet tanítani.

Bekezdésre hívják össze a francia nyelv és munkások szövetségének képviselőit. Párizsból jelentik: A központi munkások Chautemps átiratára azt válik, hogy elfogadják minden fenntartás nélkül a miniszterelnök javaslatát és a kormányt bíráskodása mellett értekezletre hívják a munkásszövetség, valamint a francia nyelv és munkások szövetségének képviselőit.

Ingyen telefon-szerelés január hóban!

Alig telt el egy pár hónapja a cluji telefonközpont automatizálása óta és a folyton növekvő előfizetők száma máris arra kényszerítette a Telefon-társaságot, hogy 800 új számmal növelje a központ kapacitását, hogy ezáltal egy kifogástalan szolgálatot biztosíthasson. Ezen új 800-as központot december 24-én helyezték üzembe. A Telefon vezérigazgatóságának ap-

robálása alapján a helyi telefonhivatal folyó évi február 1-ig, az egyhavi előfizetési díj ellenében, ingyen szerelteti fel bárkinek a telefont.

Február hó folyamán új telefonkönyvet adnak ki egész Erdély és Baranát összes előfizetőről, melyben már azok az új előfizetők is fel lesznek véve, akik f. hó végéig jelentkeznek.

Mihály vajda megérkezett Athénbe

Athén, január 8. (Rador). Mihály nagyvajda ma délután 1 órakor érkezett meg a görög fővárosba. Az állomáson II. György király, Pál trónörökös, a királyi család és a kormány összes tagjai fogadták számos ka-

tonai és polgári előkelőséggel együtt. Miután üdvözölte György királyt és a többi előkelőségeket, a vajda elment a díszszádra előtt és a tömeg lelkes éljenzése közepette a királyi palotába ment.

Az év legnagyobb vigjátéksikere

a Vigszínház előadásaival párhuzamosan

ASSZONYOK

32 női szereplővel, 10 vadonatúj, ragyogó díszlettel, több mint 100 kárpázzal, ujjalattal.

A színház valamennyi utagjának fellépésével!
A mai nő legösszetettebb és legmulatságosabb önvallomása!

— Arviz és fagyhullám. Bucurestiből jelentik: Válcov a fővárosi lapok híradása szerint teljesen el van szigetelve a kiöntött Duna vize által. A víz állandóan emelkedik, annak szintje már két méterrel fölötté áll a szokásosnak. Jégtrórt kértek a hatóságok és alapokat az árvízvédelem felügyelőségére. Az egész országban tart a fagyhullám. A főváros környékén lévő tavak mind befagytak. A bukovinai hegységben ma éjjel 34 fokot mértek.

— Lengyel és román tüzoltók közös erővel oltották el a fővárosi lakóházakat. Bucurestiből jelentik: A cernăuți tüzoltókat tegnap este értesítették, hogy a Storoini-megyei Vijnita községben, a lengyel-román határon tűz ütött ki. A helyszínre küldött tüzoltóknak a határ túlsó oldalán lévő Kuti lengyel városka tüzoltói segédkeztek. A szél által támogatott lángok azonban rohamosan átterjedtek több házra. A Tempo szerint a déli órákig nem sikerült a tüzet lokalizálni.

— Zsírtól csúszás és lecsúszás, neurálgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggelként felkeléskor bevéve igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést, fokozott anyagcserét és kellemes közérzetet biztosít. Kérdezze meg orvosát.

— A botosani fegyvertény 20 éves évfordulója. Bucurestiből jelentik: Ma 20 éve, hogy a botosani katonai iskola tanulói fegyverezték az észak-moldovai bolsevizist orosz csapatokat. A katonai iskola növendéke volt Gh. Cuza jelenlegi miniszter, Tatarescu volt miniszterelnök és több más, azóta nagy karriert befutott politikus.

— Athelyezték a szíriai angol reptelbázist. Bagdadból jelentik: Az angol reptelbázisnak Hinnidiből Dhibbanba való áthelyezése befejezett nyert. A régi angol bázis az iraki állam birtokába megy át az 1930-ban kötött szerződés alapján.

— Apagylikos parasztfü. Bucurestiből jelentik: A Cetatea Alba megyei Dumitrești községben egy Isidor Luta nevű fiatalember agyonverte édesapját, akivel régóta haragot tartott fenn. Az apagylikost letartóztatták.

— Firenzebe érkeztek a román kirándulók. Firenzéből jelentik: Az 1500 román kiránduló tegnap este ideérkezett. Meleg fogadtatásban részesítették őket.

— Borzasztó szerencsétlenség fenyeget egy norvég halászfűt. Oslóból jelentik: Sikojr-jelben néhány száz halászt borzasztó szerencsétlenség fenyeget. Egy hatalmas szikla áll a falu felett, mintegy 600 méternyire és az annyira megmagasult, hogy lezuhanása valószínűbb, mint a fjord vize elöntése a falut.

— Dr. Adorján Armin temetése. Nagyváradról jelentik: Csütörtökön délelőtt temették a váradi Cion templomból örülési részvétel mellett Dr. Adorján Armin, a váradi kongresszus hitközség örökös elnöklőjét és a város egyik legmagasabb egyéniségét. A végtisztességre felekezteti különbség nélkül eljött a város minden társadalmi tényezője. A temetési szertartást Weiss Jenő főkapitány és kórusának éneke vezette be. Ezután Dr. Weinberger Mózes a kolozsvári kongresszus hitközség főbbjára román és magyar nyelvű gyászbeszédet mondott a megboldogult nemese érneit és munkásságát. A beszéd mély hatást tett a gyászoló közönségre. Dr. Löwy Ferenc marosvásárhelyi főrabbi a Rabbiegyesület és hitközsége nevében búcsúztatta a megboldogultat, Dr. Kabos Béla a váradi hitközség elnökhelyettese a váradi zsidóság és a Hitközségek Szövetségének képviselőit búcsúztatta a nagy halottat. Dr. Weiss Endre megható szavakkal búcsúzott a hitközségi intézmények nevében. A temetőben Tabéry Géza író, a Szilgietti Társaság társelnöke lendületes eszméktől áthatott beszédet búcsúzott dr. Adorján Arminról. Végül dr. Czeglédy Miklós, a „Gyermekbarát” egyesület nevében mondott istenhozzádat.



Nem használ már semmiféle arckrém;

CISBEY-tea

kell neki.

Ez a legjobb vértisztító. Állandó használatával megfiatalítja az arcot, mivel megkönnyíti az emésztést és kiküszöböli a székrekedést.

Ilyenformán megtisztítja a vért a mérgező anyagoktól. Egy 100 gr-os doboz ára 60 lej.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Romániai lerakat: Bucuresti III, Str. Toamnei 103.

— Újabb kormányozható léghajó építését kezdtek meg Friedrichshafenben. Berlinből jelentik: A friedrichshafeni gyárban megkezdtek egy újabb kormányozható léghajó építését, amely 100 utast vehet majd fedélzetére. Az új léghajó 16 méterrel lesz hosszabb, mint az L. Z. 130 és Európa, valamint Dél-Amerika között fog forgalmat lebonyolítani.

— Henry Ford tavaszra fellendülést jósol. Washingtonból jelentik: Henry Ford, az autógyártó a gazdasági stagnálás okainak tanulmányozására alakult bizottság előtt kijelentette, hogy meggyőződése szerint ez év tavaszára fellendülés várható.

— Eljegyzés. Jäger Böske és Iszkovits Ignác Satu-Mare jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— Hétfőn kezdődnek az összes középiskolai tanítások. A kultuszminiszter rendelkezése értelmében az iskolák karácsonyi szünete az előző rendelkezéstől eltérően, vasárnap ér véget. Hétfőn az összes iskolákban megkezdődik a tanítás.

— Egy vidám éjszaka. (Vaszary és Eise-mann zenés vígjátékának bemutatója.) Semmitmondó, kényszeredett szöveghez írt semmitmondó, üres „muzsika”: ennyit lehet megjegyezni az „Egy vidám éjszaka” című zenés vígjátékról. Francia recipe szerint próbálták a szerzők felépíteni a darab cselekményét, de francia szellemesség és mulató helyzetkomikum nélkül tették ezt. Így aztán el is maradt a siker, annak ellenére, hogy a szereplők kitűnően játszottak. Különösen Fényes Aliz bűbájos kedvessége, franciás hamiskassága volt elragadó. De kitűnő alakítást nyújtott Mészáros Béla is a megcsalt férj szerepében. Erényi Bökének nem volt lehetősége kitűnő képességeinek megcsillogtatására. V. Hegyi Lili sok deris perccel szerzett vaskos humorérzékével. A többi szereplők: Nagy István, Deesy Jenő, Lantos Béla, Rajnai Alice, Szabados Árpád, minden töltik telhetőt megtették a vidám hangulat fokozására, s ha ez még sem sikerült, úgy ez kizárólag a darab színpadi és tartalmi vérszegénységének tudható be. (s.)

EGYESÜLETI ÉLET

— Az Erdélyi Zsidó Arvagyondozó Átrétegezeti Intézete közli, hogy Becski Irén dr. mára hirdetett előadása, technikai akadályok miatt, elmarad.

— A Goldmark Filharmoniai Társaság értesíti vonós és fuvós tagjait, hogy január 10-én, hétfőn este 9 órakor próbát tart. A tagok pontos megjelenését kéri.

Dr. Becski Irén

gyermek ideggyógyász, foglalkozik

Gyógypedagógiai

Otthonában

szellemileg visszamaradt gyermekek kezelésével. Beszédhibák javításával. Dadogást kigyógyít. Halló-némáknál megindítja a beszédet. Lelki kezelek.

Cluj, Str. Elisabeta 25. (Bennlakás)

UJ KELET Legújabb hírek

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

hangsúlyoznom, hogy a kisebbségi népektől is államhű magatartást várunk. Ha világos helyzetet teremtetünk, megindulhatnak a tárgyalások.

A Goga-kormány egy szigorúan vett törvény rend uralmát jelenti. Nincs ok semmilyen idegességre. A költségvetés egyensúlya biztosítva van és a magángazdaság nem lesz kitéve semmilyen megrázkódtatásnak. Különös gondot fordítottunk a gazdasági és pénzügyi helyzetre. A rémhírtjesztőknek konszolidációval válaszolunk.

Egyesek a legképtelenebb híreket terjesztették. Így értesülésem szerint tökéletről suttogtak. Felelősen elemek munkája ez. A kormánynak az a célja hogy az ezer béklyóba kötött gazdasági helyzetet, az ipart és kereskedelmet egészségesebb útra terelje. Rövidesen az egész ország látni fogja, hogy a gazdasági élet minden vonalon fellendül.

A Temesvári Hírlap betiltására vonatkozólag kijelentette a miniszter, hogy azt a helyi hatóságok vitték keresztül. A kormány foglalkozik a kérdéssel. Az új választások időpontjára vonatkozólag azt mondta a kisebbségi miniszter, hogy ebben a kérdésben még nem történt döntés.

A szigeti beiktatások
Sighet, január 8. (Az Uj Kelet tud.) A közigazgatási tanácsok felosztása után Sziget polgármesterévé Tanase Puscă középiskolai igazgatót, alpolgármesterékké Cărag és Ivacu középiskolai tanárokat nevezték ki. A megyei tanács elnöke Micu Aurel, a mezőgazdasági kamara elnöke Odovicu Ioan ügyvéd lett, akinek kinevezése azért meglepetés, mert mint a ruthén párt elnöke, eddig rendszeren a liberális párttal haladt együtt. Constantinescu tábornok, vármegyei prefektus a megyében személyesen iktatott be néhány zsidókat község új vezetőiséget és mindenütt megnyugtató kijelentéseket tett.

Nagyvárad új polgármestere a város elszűdösödéséről

Oradea, január 8. Szombaton délelőtt iktatták be a nagyváradi interimár bizottságot. A tanács megalakulása váratlan nehézségekbe ütközött. Elsősorban komplikálta a helyzetet, hogy az interimár bizottsági tagok számát 9-ről 15-re emelték és hogy dr. Isaacu Lazar, a kormány által kijelölt helyettes polgármester nem fogadta el a megbízást. Az interimár bizottság tagjait szombat délelőtt folyamán mégis kijelölték. Délelőtt 11 órakor a görögkeleti katedrálisban misével kezdték meg tevékenységüket a városatya. Nagyvárad új polgármestere dr.

Mangra Demeter ügyvéd, alpolgármester dr. Jacob Sabatu és dr. I. Teodoreanu lettek. Rajtuk kívül még 12 tagja van az interimár bizottságnak. A városban a püspöki helynök vette ki a tanácstagoktól az esküt, majd Popa Aurel vármegyei prefektus üdvözölte a városi tanácsosokat. Ezután Fodor Péter a távozó polgármester mutatótt rá, hogy négy éves működése alatt milyen tevékenységet fejtett ki, majd pedig Mangra polgármester emelkedett színpadra.

Elérkezett az ideje annak — mondotta —, hogy a zsidók Grosswerdeinből a románok Oradeáját teremtstünk. Ez a város egyike azoknak, mely leginkább került a zsidók befolyása alá, akik nélkül a gazdasági élet irányítását eddig nem lehetett elképzelni. Husz év alatt sok zsidó jutott itt állampolgársági joghoz és meg nem engedett módon fejtett ki versenyt a románokkal szemben. Az új városi tanács reparálni akarja a múlt hibáit. Különös súlyt akar fektetni a román városrészeire és törvényes eszközökkel akarja megvalósítani ebben a városban is a kormány programját: Románia a románoké.

Visszahívták a bucaresti francia követet

Párizs, január 8. Jól értesült körökben származó hír szerint a francia kormány visszahívta Thierry bucaresti francia követet, aki helyett új megbízottat küldenek ki a napokban.

Hitler a Reichstag ülésén méltatni fogja a Goga-kormányt

Berlin, január 8. Január 30-án tartják meg a német Reichstag évenkénti egyetlen ülését. A birodalmi gyűlés szónoka, mint rendszeren, kizárólag Hitler kancellár lesz, aki ismertetni fogja a Harmadik Birodalom belső helyzetét és külpolitikai állásfoglalását. A budapesti 8 Órai Újság értesítése szerint Hitler reichstagi beszéde keretében meleg szavakkal fog megemlékezni Olaszországról és Jugoszláviáról, valamint Romániáról is. Utóbbival kapcsolatban — írja a lap — a Führer annak a véleményének fog kifejezést adni, hogy Goga miniszterelnöksége lehetővé fogja tenni Romániának a Berlin-Róma tengelyhez való közeledését és az ezzel való beható együttműködést.

Nem jelent meg a hivatalos lapban a cselédrendelet

Bucuresti, január 8. Ismeretes, hogy az elvi természetű miniszteri rendelkezések csak akkor emelkednek törvényerőre, ha a Monitu Oficialban megjelennek. A néhány nappal ezelőtt kiadott cselédrendelet a hivatalos lapban eddig nem jelent meg.

A pénzügyminiszter megnyugtató beszédet tartott a rádióban,

de bejelentette, hogy a kormány pénzügyi népszámlálást rendez

Bucuresti, január 8. Savu pénzügyminiszter szombaton este fél 9 órakor beszédet mondott a rádióban és ismertette a kormány pénzügyi programját. Kifejtette, hogy a kormány biztosítani akarja a költségvetési egyensúlyt, melynek révén el lehet kíván tenni az állam összes kötelezettségeinek külföldön, belföldön egyaránt és tovább akarja folytatni az uralkodó által megkezdett hadfelszerelési programot. A pénzügyi élet nyugodt biztosítása érdekében a kormány pénzügyi népszámlálást kíván rendezni, amely még a legrövidebb időn belül megtörténik, hogy ezzel is lehetővé tegye az igazságos adófizetési elosztást. A kormány főként egyes társadalmi rétegek adófizetési kötelezettségeit akarja megkönnyíteni, így elsősorban a szegénysorsú parasztságot. A kormány új rendszert akar életbe léptetni az adókiegészítésknél és meg akarja akadályozni azokat a visszaéléseket, melyeket egyes jövedelmeknek az adózáskól való elvonásával követtek el. Ezzel elégtételt kíván szolgáltatni a tisztességes adófizetőknek, akik a tisztességtelenek javára kellett nagyobb adóval sújtani.

Kiemelte a pénzügyminiszter a külkereskedelmi mérleg biztosításának fontosságát. A kormány a bizalom jérében akarja vezetni az ország pénzügyeit és meg akarja őrizni a nemzeti valuta pozícióját. Az utóbbi időben terjesztett rosszindulatú hírsztorikok ellenére a lej megtartotta a jelenlegi értékét. A kormány figyelemmel akar lenni a belső tartalékokra. A leghevesebben tiltakozik

azon hírsztorikok ellen, mintha a kormány pénzügye politikájával erőszakos intézkedésekre szánná magát mint a betétek blokádja, a pénz lebélyezése, stb. A betétesek egy része nyugtalansággal fogadta ezeket a híreket, a kormány pedig teljes határozottsággal szegzi le, hogy a legteljesebb törvényesség jérében kívánja folytatni pénzügyi politikáját és sosem kívánja megsérteni a magántulajdon elvét.

Hangsúlyozta végül a pénzügyminiszter, hogy a nemzeti politika nem jelent elzárkózást. A kölcsönös bizalom alapján kíván dolgozni a külföldi tőkével és változatlanul biztosítani kívánja a romániai külföldi érdekeltségek és vállalatok helyzetét.

— **MEGHALT FARKAS LAJOS.** A kolozsvári zsidóságban mélyszéges gyász van. Szombaton délelben hosszas szenvedés után meghalt Farkas Lajos szeszgyáros, a város zsidó társadalmának közszereplője, álló tagja. Küzdelmes élet állt mögötte, amelynek során páratlan energiával szállt szembe a nehézségekkel, de életének minden fázisában, a melegszerű adakozó maradt, a legjobb családapa és mindig igaz zsidó. Néhány hónap óta betegeskedett, mellhártyagyulladás, majd szívtrombózis támadta meg. Halálát övegyén kívül két leánya: Gava Zoltánné (Budapest), dr. Halász Lászlóné (Gyulafehérvár) és fia: dr. Farkas Imre ügyvéd evásvöljék. Temetése ma, vasárnap délután 3 órakor lesz az ortodox Chevra székházából.

Az északi államok külügyminiszterei Genben a népszövetségi reform azonnali napi-rendretűzését fogják javasolni

Van Zeeland londoni tárgyalásai Chamberlainnel

London, január 8. Van Zeeland volt belga miniszterelnök, akit annakidején Anglia és Franciaország kormányai arra kértek fel, hogy lehetőleg igyekezzék egy világgazdasági értekezlet összehívásának sikerét biztosítani és aki ebben az ügyben a múlt év nyarán Washingtonban Roosevelt elnökkel is tárgyalt, tegnap délután 4 órát tartó megbeszélésen vett részt Chamberlain miniszterelnökkel. Amint beavatottak tudni vélik, Van Zeeland egyáltalában nem tartja kivihetetlennek a tervet és Chamberlainet ilyen irányban informálta. Ugyancsak ezek a körök közlik, hogy Van Zeeland két hét alatt részletes jelentést készít washingtoni, londoni, párizsi és római megbeszéléseiről és ezt a brit és francia kormányoknak be is mutatja. Ugyanakkor bejelenti, hogy legközelebb Berlinbe is ellátogat.

Mint egyidejűleg Rómából jelentik, Ciano külügyminiszter lord Perth római angol nagykövettel több nap óta fontos tárgyalásokat folytat. A nagykövet hír

szerint Mussolini előtt is megjelent kihagyáson. A megbeszélések során egy, angol-arab rádió közvetítésekre vonatkozó támadást kizáró szerződés kötése került volna szóba, továbbá az a kérdés, hogy bizonyos feltételek mellett Anglia és Franciaország ismerjék el Abesszínia megdítását. Ha e tárgyalások, amelyek eredményéről angol hivatalos részről semmi felvilágosítást nem adnak, kedvező fejleztet nyerne, úgy Anglia nem is ellennezi a legközelebbi genfi Népszövetségi ülésen Abesszínia meghódítását elismerését. A tárgyalásokat diplomakörökben rendkívüli figyelem és érdeklődés kíséri.

Oslóból jelentik, hogy norvég poltikörök értesülése szerint az a hó 11-én sorra kerülő népszövetségi ülésen Koht norvég külügyminiszter a reform azonnali programra tüzésére fog javaslat tenni, hogy a további kilépések elejét vegyék.

Tűz pusztította el Máramaros legmodernebb fűrésztelepét

Biztosítás útján megtérül Kacska Arnold kára

Sighet, január 8. (Az Uj Kelet tud.) Hatalmas tűzvész pusztított a máramarosmegyei Repede (Oroszkő) községben. A közvetlenül a lengyel határ mellett fekvő községben van az ország egyik legmodernebben felszerelt fűrésztelepe, Kacska Arnold tulajdonában. Eddig még meg nem állapított okokból a fűrésztelep gépházában tűz ütött ki, amely másodpercek alatt borzalmas erejű tűzvészé nőtt. A gépházban nemrégiben felszerelt új gépek a tűz martalékává lettek.

Mentési munkálatokra gondolni sem lehetett, mert a közelben nincs víz és a geti tűzoltósnak négy órája volt arra, hogy a helyszínre kiérkezzen. A még nem becsülték fel, de az igen tényleg. A kármegállapító bizottság délután szállt ki a helyszínre. A jórésze biztosítás útján megtérül. Az met az Első Erdélyi Biztosítótársaságtól biztosított. Pillanatnyilag száz mu család maradt kenyérnélkül, de az tulajdonosa rövidesen megkezd az építési munkálakat.

Ellentétes hírek a terrueli arcvonáról

A Havas szerint a nemzetiek már csak a Santa Clara erődnél tanusítanak ellentállást

A Havas távirati iroda jelentése szerint a terrueli arcvonálról ellentétes hírek érkeznek. A Havas jelentése szerint, Reizredes, Teruel védelmezője a további küzdelmet céltalannak látva, állítólag 1500 emberével megadta volna magát a köztársaságiaknak és most már csak a Santa Clara erődtornyánál állna még az ellenállás, amellyel Reinek nem volt közvetlen összeköttetése. Ezzel szemben a salamancai nemzeti rádió azt jelenti, hogy a köztársaságiak összes támadásait, nagy veszteségekkel okozva, visszaverték, több ellentétes repülőgépet lelőttek és Teruel védői változatlan hősiességgel állják a harcot.

Mint Hendayeből jelentik, a Havas iroda spanyol harctéri tudósítójának egy másik jelentése szerint Teruelnél még mindig folyik az elkeseredett és rendkívül véres küzdelem, melynek mindkét részről hallatlanul nagy emberáldozat száma van. Magában a városban százával hevernek a hullák és minden épület egy-egy vár és bástya, melynek falai mögül heves puskatűz jelzi, hogy a védők halálraáztant

igyekeznek megtartani pozíciójukat. A köztársaságiak különösen Villahermosa felszabadítását erőszakolják stratégiai helyzetükön igen sokat, na, de ebből kísérletek a tegnapi folyamán több ízben megkísérült. A daliak több ellentállást is szemléltek ugyancsak sikertelenül. Ezzel szemben a repülőesztagek teljes akcióra készülnek. Ugyancsak a Havas közli, hogy den csapatmozdulatot órákon át észleltek, légibomba és aknatűz égett és a város környékén alig van hely, ahol gránát nem szántott volna a dásra.

FRATERNITAS R. T. C. I. J. N. CENZURAT.